

De moderne politieke geschiedenis in *Limburg. Een geschiedenis*.

Margit van der Steen

Onze woonkamer bevatte vroeger thuis een wandvullende boekenkast met vele strekkende meters *Limburgensia*, waaronder *Limburgs verleden*¹ met zijn witte banden en zwarte sterretjes op de ruggen. Zodoende ben ik als kind opgegroeid in een omgeving waarin de geschiedenis van Limburg letterlijk zichtbaar was. Nu, bijna een halve eeuw na *Limburgs Verleden*, is er een nieuw, driedelig standaardwerk verschenen onder de noemer *Limburg. Een geschiedenis*². Om meerdere redenen is dat verheugend.

Het tweedelige *Limburgs Verleden* is niet alleen vijf decennia geleden verschenen, belangrijker nog is dat deze delen niet ingaan op de periode na 1815, een moment waarop het huidige Limburg nog niet eens bestond. De nieuwe publicatie vult zo de lacune van de twee meest recente eeuwen. Daarenboven komt de politieke geschiedenis van Limburg er in de recente Nederlandse historiografie bekaaid van af. In het *Land van Kleine Gebaren, Ons stipje op de wereldkaart* en *Een nieuwe staat* zijn de verwijzingen naar de ontwikkelingen in en rond Limburg uiterst bescheiden.³ En dat terwijl het verleden van juist dit gebied zo interessant is.

Het huidige Limburg kent een uiterst complexe politieke geschiedenis. De diverse Limburgse territoria met hun verschillende besturen en instituties zijn in de loop der eeuwen uitgroeid tot een bestuurlijk samenhangende provincie van Nederland. Maar wel een provincie die nog tot 1876 deel uitmaakte van de Duitse Bond en waar tot dat jaar Duitse wetten golden. De identificatie van Limburgers met Nederland vond eigenlijk pas in 1914 plaats met het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog terwijl van een vernederlandsing van de politiek pas na 1970 worden gesproken, zo blijkt uit *Limburg. Een geschiedenis*. Toen was Nederland echter al lid van de Europese Unie. Nu werkt men juist in Limburg veel samen in Euregio verband. Kortom, de politieke geschiedenis van Limburg is niet eenvoudig te schrijven. Alleen al daarom is het een prestatie dat het voorliggende werk er nu ligt.

In deze bijdrage zal ik reflecteren op de manier waarop de politieke geschiedenis aan bod komt in de delen die de periode vanaf 1500 behandelen, waarbij het grootste accent ligt

1 E.C.M.A. Batta e.a., *Limburgs Verleden. Geschiedenis van Nederlands Limburg tot 1815* (2 dln), (Maastricht 1960-1967).

2 Paul Tummers e.a., *Limburg. Een geschiedenis* (3dln), (Maastricht 2015).

3 Remieg Aerts e.a., *Land van kleine gebaren. Een politieke geschiedenis van Nederland 1780-1990* (Nijmegen/Amsterdam 2004, vierde druk); Ido de Haan en Paul den Hoed, *Een nieuwe staat. Het begin van het koninkrijk der Nederlanden* (Amsterdam 2013); Piet de Rooij, *Het stipje op de wereldkaart. De politieke cultuur van Nederland in de negentiende en twintigste eeuw* (Amsterdam 2014).

op de periode na 1839. Ik zal met name ingaan op de vraag wat er nieuw is aan de manier waarop de auteurs over de politieke geschiedenis in de periode na 1500 schrijven. Om die kwestie goed te kunnen behandelen, sta ik eerst kort stil bij ontwikkelingen in de politieke geschiedschrijving. Daarna ga ik in op de diverse bijdragen in *Limburg. Een geschiedenis* aan de hand van een aantal thema's.

De vernieuwing van politieke geschiedenis

Politieke geschiedenis staat weer volop in de belangstelling. Sinds circa twee decennia is er sprake van een vernieuwing en verbreding van het vakgebied. Kort samengevat vindt er een verschuiving plaats van *high politics* naar *new political history*. Binnen *high politics* staan met name de natiestaat centraal en het bestuur op 'hoog niveau', zoals bijvoorbeeld de verwikkelingen van politieke partijen, de levens van landelijke politici en de beslissingen van nationale parlementen. Maar het vakgebied is inmiddels verbreed en er zijn nieuwe thema's en benaderingen bij gekomen. Er is tegenwoordig meer oog voor *popular politics*, 'de stem van het volk', populisme en sociale bewegingen. De aandacht voor taal en retorica groeit, evenals onderzoek naar culturele praktijken. Historici bestuderen bijvoorbeeld als ware antropologen de rituelen in het parlement en kijken hoe de stam der politici zich gedraagt. Door informele macht te bestuderen komt onder meer de rol van vrouwen beter naar voren. Wat werd er besproken tijdens de bals van het Wener congres, na afloop van de vergaderingen? Want ook dat deed ertoe. Hier zien we ook de invloed van vrouwenstudies en gendergeschiedenis. Er is – onder invloed van de zogenoemde *spatial turn* – meer aandacht gekomen voor de rol van ruimte, het territorium. Verder is er veel meer oog voor internationale vergelijkingen, transnationale perspectieven en politiek die niet aan de natiestaat is gebonden. De katholieke kerk kan bijvoorbeeld als een internationale politieke organisatie worden gezien, de ontwikkeling van het parlement kan als Europees fenomeen worden bestudeerd en onderzoek naar sociale bewegingen doet zijn voordeel met aandacht voor de uitwisseling of transfer van praktijken met buitenlandse zusterorganisaties. Deze nieuwe manier van kijken gaat zo ver dat historici zich afvragen: waar staat politiek voor in bepaalde situaties? Wanneer wordt iets politiek? Is het niet beter te spreken over de geschiedenis van het politieke? ⁴

⁴ Peter A. Hall & Rosemary A. Taylor, 'Political Science and the Three New Institutionalisms', *Political Studies* XLIV (1996) pp. 936-957; Charles S. Maier, 'Consigning the Twentieth Century to History: Alternative Narratives for the Modern Era', *The American Historical Review*, Vol. 105 no. 3 (June 2000) pp. 807-831; Willibald Steinmetz, Ingrid Gilcher-Holtey and Heinz-Gerhard Haupt (eds), *Writing political history today* (Frankfurt/New York 2013). Een illustratie van de verbreding van het vakgebied vormen de onderwerpen van de proefschriften van de promovendi politieke geschiedenis in Nederland en de bijdragen aan de internationale promovendicongressen politieke geschiedenis georganiseerd door de Association for Political History in Lucca (2014), Leiden (2014) en Bielefeld (2015). Zie hiervoor www.associationforpoliticalhistory.org.

Politieke geschiedenis in *Limburg. Een geschiedenis*.

Wat vinden we terug van de vernieuwing van het vakgebied in de voorliggende uitgave? En hoe heeft de redactie politieke geschiedenis opgevat? Geconcludeerd kan worden dat er sprake is van een combinatie van een klassieke aanpak met meer vernieuwende bijdragen. Daarbij is het opvallend dat een van de meest vernieuwende benaderingen zich onder de noemer cultuur en religie bevindt, namelijk de bijdrage van Leo Wessels over Nederlandse natievorming en problematische regionale identificatie.⁵ Hier zal ik mijn conclusies toelichten door de politieke geschiedenis in *Limburg* te bespreken aan de hand van een aantal thema's. Dit zijn achtereenvolgens territorium, sekse en de rol van vrouwen, *high politics* versus *popular politics*, transnationale benaderingen en tenslotte de rol van oorlog en geweld.

Territorium en seksevraagstukken

Allereerst het begrip territorium. Voor de geschiedschrijving van Limburg is de nieuwe aandacht voor ruimte een positieve ontwikkeling. Territorium is een cruciaal concept om de geschiedenis van het Limburgse te begrijpen. Terecht wordt daar in deze bundels veel aandacht aan geschonken. Deel twee en drie van *Limburg* openen met gedetailleerde en rijk geïllustreerde overzichten van de staatkundige en institutionele geschiedenis door Louis Berkvens.⁶ Vooral in het deel over het Ancien Regime is veel materiaal dat de lappendeken aan Limburgse territoria goed laat zien. Hier is sprake van een grote verbetering ten opzicht van *Limburgs Verleden*, waar maar weinig kaarten werden gebruikt. Daarnaast is veel ander beeldmateriaal ingezet en dat maakt deze bijdragen ook visueel aantrekkelijk. De uitvoerige aandacht voor het territorium maakt de lezer goed duidelijk dat de geschiedenis van het huidige Limburg niet los is te zien van de ons omringende landen. Zo wordt letterlijk zichtbaar gemaakt dat de natiestaat een te beperkt kader is om Limburgse politieke geschiedenis te kunnen schrijven.

Mooi is dat in de bijdragen aan de vroegmoderne tijd zelfs een enkele keer vrouwen in woord en beeld voorkomen, zoals bijvoorbeeld de abdisen van Thorn. Want ondanks het feit dat de redactie zich verontschuldigt voor het ontbreken van aandacht voor sekse, gender en de positie van vrouwen, blijft het opvallend dat in hoofdstukken over politiek en bestuur in de moderne tijd vrouwen in woord en beeld ontbreken. Waar de Canon van Limburg het eerste vrouwelijke gemeenteraadslid in Roermond nog opvoert – en

5 Leo Wessels, 'Over grenzen, beeldvorming en identiteit. Aspecten van Nederlandse natievorming en een problematische regionale identificatie. Limburg vanaf circa 1800.' In: *Limburg*, deel 3, 279-302.

6 Louis Berkvens, 'Staatkundige en institutionele geschiedenis van de Limburgse territoria, 1548-1795', in *Limburg*, deel 2, 18-116; Louis Berkvens, 'Staatkundige en institutionele geschiedenis, 1794-1867' in: *Limburg*, deel 3, 23-87.

die Canon omvat veel minder pagina's dan het voorliggende werk – maakt het nieuwe standaardwerk zelfs niet eens gewag van Mathilde de Haan.⁷ Dergelijke omissies hadden niet mogen voorkomen.

High politics en popular politics

Lemmens besteedt in zijn bijdrage⁸ veel aandacht aan zogenoemde *high politics*. Hij onderzoekt hoe de staatkundige relatie tussen Limburg (en de rest van) Nederland juridisch en verdragsrechtelijk gestalte kreeg. Daarnaast beschrijft hij de - weinig succesvolle - opstelling van Limburgers in het Nederlandse parlement, maar hij zegt ook iets over participatie in het Duitse Parlement. Hij concludeert dat als gevolg van onderlinge animositeit en uiteenlopende belangen niet veel terecht kwam van het streven in het Nederlandse parlement zoveel mogelijk als een geheel op te treden in katholieke kwesties. Pas onder leiding van Nolens groeide de katholieke fractie in de Tweede Kamer uit naar een zekere homogeniteit. In juli 1918 vormden de katholieken met 30 zetels zelfs de grootste fractie in de Tweede Kamer. Charles de Ruys Beerenbrouck werd in dat jaar zelfs de eerste katholieke en eerste Limburgse premier van Nederland.

Waar Lemmens aandacht heeft voor de parlementariërs richt Spoormans zich ook op de kiezers. Interessant aan zijn bijdrage⁹ is het feit dat hij oog heeft voor de diverse niveaus waarop politiek wordt bedreven. Niet alleen het nationale kiesgedrag, maar ook het stemgedrag op lokaal niveau komt aan bod. Tot 1970 stemden Limburgers bij de Kamer- en Statenverkiezingen voor 80 à 90 % op katholieke partijen. Lokale politiek liet men veelal over aan lokale politieke entrepreneurs. Bij veel lokale verkiezingen ontbrak de Katholieke Volks Partij (KVP, de katholieke voorloper van het CDA) zelfs lange tijd. De Sittardse politici bijvoorbeeld bestonden uit dezelfde groep personen, die telkens op andere lijsten en in andere combinaties verscheen. De politicus ontleende zijn gezag niet aan een partij of partijprogramma, maar aan zijn aanzien in de lokale gemeenschap. Spoormans maakt hiermee ook iets zichtbaar van een politieke cultuur die - als ik me niet vergis - tot op de dag van vandaag zijn uitwerking kent. Indirect laat hij iets zien van informele machtsmechanismen. Hier had hij wellicht meer kunnen zeggen over de rol van vrouwen in families die politieke posities bekleedden.

Interessant is ook de vraag of de Limburgse politieke cultuur niet veel op die van België leek. Spoormans constateert namelijk dat Limburg in godsdienstig, cultureel en economisch opzicht meer aan België en het Duitse Rijnland was verwant dan aan de rest van

⁷ Jos Venner, *Canon van Limburg* (Venlo 2010).

⁸ Eric Lemmens, "Een eigenaardig kind in de Nederlandsche familie". De politiek-staatkundige integratie van Limburg 1839-1939', in: *Limburg*, deel 3, 67-87.

⁹ Huub Spoormans, 'Honderd jaar politiek in Limburg: katholieke dominantie, lokalisme en verzuiling.', in: *Limburg*, deel 3, 89-116.

Nederland. Maar gold dat ook niet zo in politiek opzicht, althans tot 1970? Dat jaar vormde een keerpunt voor de lokale politiek. Toen pas drongen de landelijke Nederlandse partijen door in de Limburgse lokale politiek. De vernederlandisering van de lokale politiek was echter van korte duur. Sinds 1994 zijn in Limburg – en daar niet alleen – de lokale lijsten weer uiterst belangrijk op gemeentelijk niveau.

Spoormans probeert te verklaren waarom Limburgers tot 1970 zo massaal op katholieke partijen stemden, en waarom die steun daarna zo snel verdween. Volgens hem kwam dit omdat de partij onderdeel uitmaakte van de katholieke zuil. Niet de katholieke partij was geliefd, maar de katholieke zuil was allesdoordringend in het Limburgse leven. De katholieke zuil kon zich naar de bevolking presenteren als een emancipatiebeweging onder leiding van de clerus ten behoeve van de Limburgse bevolking. De KVP ontwikkelde zich slechts in beperkte mate tot een moderne en volwaardige politieke partij. Deze analyse laat mooi zien dat de kerk onderdeel is van de moderne geschiedenis van politiek in Limburg en daarmee laat deze bijdrage iets zien van een bredere benadering van politiek.

Ik wil wel kanttekeningen plaatsen bij de conclusie van Spoormans. Hoe is het mogelijk dat de katholieken een ander stempatroon vertoonden dan de leden van de protestante zuil? Wat lukte de katholieken wel wat elders niet mogelijk was? Naar mijn overtuiging is er bovendien een complexer verhaal te vertellen. De katholieke stem verloor niet alleen aan betekenis door het verbrekken van de katholieke zuil en de daarmee gepaard gaande secularisering, ook het afschaffen van de opkomstplicht (voor 1972 was het verplicht te gaan stemmen) heeft juist de KVP hard geraakt. Verder zorgde de uitdijende verzorgingsmaatschappij ervoor dat de kerk aan invloed verloor en de staat meer macht kreeg.

Spoormans spreekt in zijn bijdrage ook over opmerkelijke incidenten in de Limburgse politiek: de steun voor extreem rechts in de jaren 1930 en 1960. In de jaren dertig was die steun volgens hem voor een belangrijk deel te wijten aan de economische crisis. Die verklaring vind ik te eenvoudig. De economische crisis raakte andere delen van Nederland ook hard. Daar was echter geen vergelijkbare aanhang van extreem rechts. Er moet dus meer aan de hand zijn geweest.

Na 2000 brachten Limburgers onevenredig veel stemmen uit op de LPF en de PVV. Helaas staat Spoormans daar niet bij stil. Hier is sprake van een opmerkelijke paradox: steun voor de PVV is een stem op een partij die tegen Europa is, juist in een Europese regio bij uitstek. Hoe anders is het gelopen als in *Limburgs Verleden* werd voorspeld: 'Dit stukje "Vaderland" zal in de eerste helft van de 20e eeuw echt ingelijfd worden en zou als nakomertje in het gezin der elf provincies de terugkeer naar Europa kunnen vergemakkelijken'.¹⁰

Limburg besteedt aandacht aan nationale en lokale politici én aan de kiezers. De rol van sociale en politieke bewegingen komt helaas nauwelijks aan bod. Een uitzondering is het protest tegen de afschaffing van het Nederlands gezantschap bij de paus in de bijdrage van

¹⁰ E.C.M.A. Batta e.a., *Limburgs Verleden*, p. 307.

Lemmens. Bijna de helft van de Limburgers tekende een petitie tegen de aantasting van het wereldlijk gezag van de paus. Dat zijn indrukwekkende percentages. Andere politieke bewegingen, zoals de kiesrechtstrijd, of de emancipatiebewegingen in de jaren zestig blijven buiten beeld.

Transnationale dimensie, geweld en oorlog

In studies die de natiestaat als vertrekpunt hanteren, komt het unieke karakter van de ontwikkelingen in grensstreken, *border regions*, vaak onvoldoende uit de verf. Het is daarom een goede ontwikkeling voor de geschiedschrijving van Limburg dat de regio weer volop in de belangstelling staat. Dit constateert ook Leo Wessels in zijn interessante bijdrage over aspecten van de Nederlandse natievorming en problematische regionale identificatie¹¹. In *Limburg* zien we zowel bijdragen waarin het Nederlandse perspectief dominant is, als elementen waarin het transnationale karakter naar voren komt. Een goed voorbeeld van dit laatste zijn de bijdragen van Berkvens met zijn heldere kaarten, of de verwijzingen naar het lidmaatschap van de Duitse Bond. Ook de katholieke kerk - als internationale organisatie - draagt bij aan de transnationale dimensie van politiek in Limburg. Zo leverde Limburg bijvoorbeeld een onevenredig groot aandeel in het Nederlandse contingent van pauselijke soldaten.

Maar hoewel de Europese dimensie in met name het deel over de periode 1500 – 1800 letterlijk zichtbaar is, is dat niet meer het geval bij de moderne geschiedenis. De Europese Unie komt niet aan bod en de Europese dimensie van de recente Limburgse politieke geschiedenis komt weinig uit de verf. Opvallend is tenslotte dat er relatief weinig oorlog en geweld voorkomt in *Limburg*. Zelfs de Tweede Wereldoorlog ontbreekt, een keuze die toch eigenlijk onbegrijpelijk is te noemen. Dit wekt de indruk dat de geschiedenis van Limburg weinig gewelddadig is geweest. Dat is in andere grensgebieden in Europa wel anders. Het lijkt zo wel of Limburg tamelijk gemakkelijk Nederlands is geworden. Maar is dat niet te optimistisch? Dat daagt uit om comparatief onderzoek te doen en Limburg te vergelijken met andere vergelijkbare grensregio's. Maar dat is stof voor een ander boek.

Tot slot

Tot slot. Dé politieke geschiedenis van Limburg bestaat niet, maar er is wel veel te zeggen over de geschiedenis van het politieke in Limburg. De redactie heeft gekozen voor een veelheid van onderwerpen en benaderingen, meer klassieke en meer vernieuwende thema's en benaderingen. Dat is een prestatie van formaat. Maar er zijn ook omissies. Daarom smaakt deze uitgave vooral naar meer. Zoals Lou de Jong zijn geschiedschrijving over de Tweede

¹¹ Leo Wessels, a.w.

Wereldoorlog steeds deed uitdijen, zo verdient het aanbeveling een nieuw deel toe te voegen aan *Limburg. Een geschiedenis* waarin in ieder geval de moderne geschiedenis van Limburg in Europa, inclusief het oorlogsverleden aandacht krijgt. Vanzelfsprekend een uitgave waarin vrouwen er ook toe doen. In *Limburgs Verleden* werd al opgemerkt: 'Limburgse geschiedenis is Europees'.¹² Een nieuw deel zou die constatering waar kunnen maken. Juist nu de digitalisering van archiefbescheiden een grote vlucht neemt en kwantitatief onderzoek mogelijk is op een manier die eerder ondenkbaar was, zou het KLGOG moeten overwegen de leemtes te vullen en een vierde deel te publiceren.

¹² Deel II, p. 306.

Personalialia van de auteurs

Drs. Marion (M.E.N.) Aarts (1959) studeerde kunstgeschiedenis, mediterrane archeologie en prehistorie aan de Rijksuniversiteit van Groningen. Van 1990 tot 2002 werkzaam als Conservator Stedelijke Historie en Archeologie in Museum Het Domein in Sittard en diens voorgangers. Sedert 2002 werkzaam als gemeentelijk archeoloog in de gemeente Sittard-Geleen en vanaf 2007 als zelfstandig adviseur archeologie. Mailadres: schuring.aarts@wxs.nl

Drs. Th.J.F.M. Bovens (1959), studeerde geschiedenis aan de Katholieke Universiteit Nijmegen. Eerder werkzaam als wethouder sociale en economische zaken Maastricht (1994-2003), voorzitter CvB Open Universiteit (tot 2011), sedert 2011 gouverneur / commissaris van de Koning in de Provincie Limburg. Adres: Sint Antoniuslaan 27, 6221 XH Maastricht, theo.bovens@home.nl

Prof. dr. M.G.J. (Maarten) Duijvendak is hoogleraar economische, sociale en regionale geschiedenis aan de Universiteit van Groningen. Adres: Oude Kijk in 't Jatstraat 26, 9712 EK Groningen

Drs. Béatrice de Fraiture (1961) studeerde klassieke taal- en letterkunde, hoofdvak klassieke archeologie (1988) aan de Universiteit van Amsterdam. Van 1988 tot 1996 werkzaam in het Al-lard Pierson Museum te Amsterdam, van 2002 tot 2006 beleidsmedewerker archeologie bij de Provincie Limburg. Sedert 2006 is zij als zelfstandig cultureel ondernemer (zzp, Bdfproducties) werkzaam op het gebied van publieksarcheologie. Zij produceerde diverse films voor musea en tentoonstellingen. Zij verzorgde de content van de website *ViaBelgicaDigitalis*. In 2013 was zij in opdracht van het Limburgs Museum projectleider van de werkgroep Haantje van Buchten. Dit resulteerde in de publicatie Derks, T./B. de Fraiture (eds.), 2015: *Een Romeins heiligdom en een vroegmiddeleeuws grafveld bij Buchten (L)*, Rapportage Archeologische Monumentenzorg 226, Amersfoort). Sinds maart 2016 is zij inhoudelijk adviseur presentaties bij het Thermenmuseum te Heerlen. Adres: Breemakkerwaard 41, 6227 HR Maastricht, b.fraiture@wxs.nl

Drs. ing. Jaap Ligthart (1985), studeerde geschiedenis aan de Universiteit van Leiden en Human Technology aan de Haagse Hogeschool. Werkt momenteel als promovendus aan de Universiteit Leiden aan een proefschrift over de financiële et politieke problemen van gewestelijke vorsten in de Lage Landen in de 15^e eeuw. Adres: Johan Huizingagebouw, Doelensteeg 16, Leiden, j.ligthart@hum.leidenuniv.nl

Prof. dr.J.A. (Hans) Mol (1954) is hoogleraar aan de Universiteit van Leiden. Adres: Johan Huizinga Building, Doelensteeg 16, 2311 VL Leiden

Dr. Titus Panhuysen (1949) studeerde kunstgeschiedenis en archeologie aan de Katholieke Universiteit Nijmegen (1968-1974) en promoveerde in 1996 *cum laude* op het proefschrift *Romeins Maastricht en zijn beelden* bij wijlen prof.dr. Jules Bogaers. Deze studie is deels gebaseerd op de

schitterende collectie Romeins beeldhouwwerk die in 1963 uit de resten van de Romeinse Maasbrug te Maastricht boven water is gebracht, en deels op zijn eigen opgravingen in de stad sinds 1979, toen hij werd aangesteld als eerste stadsarcheoloog. Een van de hoofdaccenten in zijn actieve periode als stadsarcheoloog (1979-2004) lag op de continuïteit van de Romeinse bewoning naar de Middeleeuwen, d.w.z. het gehele eerste millennium. Pièce de résistance vormde het langjarige onderzoek in de Sint-Servaaskerk en onmiddellijke omgeving (Servaasklooster, Theater a/h Vrijthof). De resultaten waren de aanleiding voor de Universiteit van Amsterdam (prof.dr. Frans Theuws) om het door NWO en de gemeente Maastricht gesubsidieerde Servatiusproject te beginnen, dat de uitwerking, ontsluiting en publicatie van de vroegmiddeleeuwse opgravingen in en rond de Servaasbasiliek ten doel heeft. De auteur is daar als opgraver, onderzoeker en schrijver direct bij betrokken. Adres: Sint Amandusstraat 22, 6212 CM Maastricht, tasmpanhuysen@gmail.com

Joris Roosen MA (1987), studeerde geschiedenis aan de Rijksuniversiteit van Utrecht. Werkt momenteel aan een proefschrift over de Zwarte Dood in Noord-Frankrijk. Mailadres: joris.roosen@gmail.com

Dr. Margit van der Steen (1961) studeerde aan de Radboud Universiteit Nijmegen. In 2011 promoveerde zij aan de Universiteit Leiden op een dissertatie, getiteld *Drift en koers*. De levens van Hilda Verwey-Jonker (1908-2004). Zij was onder meer werkzaam bij de Universiteit Leiden. Thans is zij werkzaam bij het Centrum voor Parlementaire Geschiedenis van de Radboud Universiteit Nijmegen. Sinds 2011 is zij eveneens verbonden aan het KNAW Huygens Instituut Nederlands Geschiedenis als coördinator van de Onderzoekschool Politieke Geschiedenis. Mailadres: margit.van.der.steen@huygens.knaw.nl

Dr. G.H.A. (Gerard) Venner (1951) studeerde vrije studierichting rechten (hoofdvak: Nederlandse rechtsgeschiedenis) aan de Katholieke Universiteit Nijmegen en promoveerde in 1985 op het proefschrift *De Meinweg, Onderzoek naar rechten op gemene gronden in het voormalige Gelders-Gulikse grensgebied, circa 1400-1822*. Sinds 1973 is bij chartermeester bij het Regionaal Historisch Centrum Limburg (voorheen: Rijksarchief in Limburg). Hij publiceert met name over de (rechts) geschiedenis van Roermond en het Overkwartier van Gelder almede over middeleeuwse zegels. Adres: Kennedylaan 29, 6245 EP Eijsden

Dr. Leo Verhart (1952) studeerde culturele prehistorie aan de Universiteit van Leiden. Promoveerde in 2000 op het proefschrift getiteld *Times fade away. The neolithization of the southern Netherlands in an anthropological and geographical perspective*. Van 1977 tot 2008 werkzaam als conservator Nederland-Prehistorie bij het Rijksmuseum van Oudheden te Leiden. Thans werkzaam als conservator archeologie en oude geschiedenis bij het Limburgs Museum in Venlo. Adres: Postbus 1203, 5900 BE Venlo, l.verhart@limburgsmuseum.nl

Verslag over 2015 van het Koninklijk LGOG

Samengesteld door drs. Henk J.L.M. Boersma MBA
m.m.v. mw. G.H.J.M. Verhulst-Willems onder verantwoordelijkheid van
mw. ir. J.M.M. Jongeling-Rooth, secretaris van het hoofdbestuur

Beschermvrouwe

Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Beatrix der Nederlanden

Genootschapsbestuur

Bestuursmutaties

Gedurende het verslagjaar werd afscheid genomen van drs. C.J.J.S. (Karel) Majoor en dr. P.A.J. (Pieter) Caljé. Drs. A.M.J. (Armand) Cremers trad toe tot het bestuur. Prof. dr. P.M.J. Tummers (adviseur) trad terug als voorzitter van de redactie van de *Publications*. Hij werd opgevolgd door mr. dr. Th.J. van Rensch (adviseur).

Samenstelling van het genootschapsbestuur per 31 december 2015

Drs. A.M.J. (Armand) Cremers, Maastricht, voorzitter
Mr. F.L.M. (Frank) Bouts, Roermond, vice-voorzitter.
Mw. ir. J.M.M. (Joke) Jongeling-Rooth, Weert, secretaris
Drs. R.F.M.H. (René) Imkamp, Roermond, penningmeester
Drs. M.P.G.M. (Marcel) van den Munckhof, Horst, lid
Mw. drs. B.M.P. (Béatrice) de Fraiture, Maastricht, lid
P.L.J. (Piet) Wolters, Gennep, lid
Drs. M.W.J. (Martin) van der Weerden, Heerlen, lid.
Mr. dr. Th. J. (Jacques) van Rensch, Gronsveld, voorzitter van de redactie van de *Publications*, adviseur
Drs. A.M.P.P. (Guus) Janssen, Sittard, voorzitter van de redactie van *De Maasgouw*, adviseur
Prof. dr. A.M.J.A. Berkvens, Maastricht, bijzonder hoogleraar UIM, adviseur
Drs. H.J.L.M. (Henk) Boersma MBA, Maastricht, directeur LGOG, q.q. adviseur

In 2015 vergaderde het genootschapsbestuur op 5 februari, 26 maart, 16 juni, 3 september, 17 september en 26 november. De vergaderingen werden voorbereid door het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur kwam in vergadering bijeen op 20 januari, 20 februari, 13 april, 18 mei, 11 juni, 24 augustus, 5 oktober, 9 november en 15 december.

Leden

De inspanningen van Kringbesturen, Sectiebesturen, Commissieleden, het Hoofdbestuur, individuele leden en het Bureau van het LGOG ten spijt nam het aantal leden in 2015 iets af. De uitschrijvingen vanwege overlijden of opzegging konden helaas niet in zijn geheel worden opgevangen door de aanwas van nieuwe leden. Een actieve houding voor wat betreft het werven van nieuwe leden houdt dus ook voor de komende jaren een hoge prioriteit. Eerder werd al geconstateerd dat met name jongeren, studenten en docenten geschiedenis zwaar ondervertegenwoordigd zijn op de ledenlijst. Dat geldt ook voor leden van lokale historische verenigingen en heemkundeverenigingen. Deze groepen blijven extra aandacht vragen. Eind 2015 werd specifiek actie ondernomen om Limburgse gemeenten aan te zetten om het lidmaatschap van het LGOG aan te gaan.

Het aantal leden per	31-12-2012	31-12-2013	31-12-2014	31-12-2015
Ereleden	16	14	14	15
Gewone leden	2.205	2.171	2.150	2.127
Gezinsleden	434	442	434	434
Junior leden	16	23	25	22
Gemeenten	14	14	13	13
Instellingen	120	124	120	121
	2.805	2.788	2.756	2.732
Ruilrelaties	91	87	86	80

Een lijst van personen en instellingen die in 2015 lid zijn geworden van het LGOG is achter dit verslag opgenomen.

Als blijk van erkentelijkheid voor langdurig lidmaatschap werd in 2011 de LGOG-verenigingsspeld geïntroduceerd. De spelden worden jaarlijks, meestal tijdens de jaarvergaderingen van de Kringen, uitgereikt aan leden die 25, 40 of 50 jaar lid zijn van het genootschap. In 2015 kregen 67 leden het kleinood uitgereikt. In het verslagjaar waren 39 personen 25 jaar lid, 23 personen 40 jaar lid en 5 leden liefst 50 jaar. Deze laatste groep betreft erelid prof. mr. A.Fl. Gehlen (Heerlen) en de leden J.P.W. Huinen (Maastricht), H.J. Pleijers (Maastricht), mw. A.M.F. Slijpen (Maastricht) en drs. J.H. op den Kamp (Munstergeleen).

De belangstelling voor geschiedenis, genealogie en archeologie, en dan met name die van dicht bij huis en op provinciaal niveau blijft onverminderd groot, getuige de vele TV-programma's die hieraan aandacht schenken en de vele historische items die in dag- en weekbladen worden opgenomen. Met de Maand van de Geschiedenis (oktober) wordt hierop zelfs landelijk ingesprongen.

Het LGOG is voor wat Limburg betreft een belangrijke speler in het veld. Jaar-in-jaar-uit worden lezingen, dagtochten, meerdaagse excursies en studiereizen georganiseerd. Onderzoekers staan vele publicatiemogelijkheden ter beschikking in het *Jaarboek (Publications)*, het kwartaalblad *De Maasgouw*, het *Limburgs Tijdschrift voor Genealogie*, in de reeks *Werken* en in de serie *Maaslandse Monografieën*. Er zijn daarenboven voldoende secties, commissies en werkgroepen binnen het LGOG die een bepaald onderdeel van de rijke historie van Limburg tot onderwerp hebben en waarin leden zitting kunnen nemen. Het aantal commissies blijft toenemen om steeds weer nieuwe vraagstukken adequaat te kunnen aanpakken. Het LGOG streeft erna om de samenwerking met lokale historische verenigingen en heemkundeverenigingen te intensiveren. Op dit moment is dit vaak nog beperkt tot het gezamenlijk organiseren van activiteiten.

Om de belangstelling voor de geschiedenis van de directe omgeving onder de aandacht te brengen van jongeren werden meerdere initiatieven ontplooid waaronder de jaarlijkse uitreiking van de Profielwerkstukprijs voor leerlingen van HAVO en VWO, de organisatie van familiedagen en (jeugd)wandelingen, de ontwikkeling van leskisten en het geven van lessen, de organisatie van opgraafmiddagen en het werken met de *Canon van Limburg*. Bezien wordt of het samenstellen en beschikbaar stellen van een MOOC (*massive open online course*, ofwel een vrij toegankelijke cursus via internet) hierbij eveneens een rol kan spelen. Dat zelfde geldt voor het organiseren van voorlees- en vertelmiddagen.

De organisatie van al deze LGOG-activiteiten wordt in belangrijke mate gedragen door een vaste kern van ongeveer 150 enthousiaste en deskundige vrijwilligers, professionals en liefhebbers, die in de Kringen, Secties en Commissies of anderszins voor het LGOG hun tijd en deskundigheid inzetten om de historische kennis van Limburg te onderzoeken, te verbreden en uit te dragen. Zij geven het LGOG al meer dan 150 jaar een gezicht en zorgen voor de continuïteit binnen het Limburgs historische werkveld in al zijn facetten.

Ereleden

Het hoofdbestuur heeft in zijn vergadering van 16 juni 2015 besloten het erelidmaatschap van het LGOG aan te bieden aan drs. C.J.J.S. (Karel) Majoor vanwege zijn vele verdiensten voor het LGOG gedurende zijn achtjarig voorzitterschap. Tijdens de Algemene Ledenvergadering van 17 oktober werd hij geïnstalleerd en kreeg hij de bijbehorende oorkonde overhandigd.

Ereleden per 31 december 2015

Dr. J. Kremers, oud-gouverneur van Nederlands Limburg, Bilthoven, 1978

A.F. Henrar, oud-penningmeester van het LGOG, Eben-Emael (B), 1990

Drs. J.H.M. Wieland, oud-voorzitter van het LGOG, Nebian (F), 1991

Mr. B.J.M. baron van Voorst tot Voorst, oud-gouverneur van Nederlands Limburg, 's-Gravenhage, 1994

Mgr. F.J.M. Wiertz, bisschop van Roermond, Roermond, 1994
Dr. H.J.C.G. Vandermeulen, oud-gouverneur van Belgisch Limburg, Hasselt (B), 1995
J.M.H. Hoen, oud-voorzitter van de Sectie Genealogie van het LGOG, Sittard, 1997
Prof. mr. A. Fl. Gehlen, emeritus bijzonder hoogleraar Rechtsgeschiedenis van de Limburgse territoria, Heerlen, 1998
Drs. B.G.J.C. Fasol, oud-voorzitter van het LGOG, Horst, 1999
Mw. H. Houben-Bertrand, oud-gouverneur van Belgisch Limburg, Genk (B), 2001
J.M. Prakken, oud-voorzitter sectie Archeologie (AVL) van het LGOG, Heerlen, 2002
L.J.P.M. Frissen, oud-gouverneur van Nederlands Limburg, Maastricht, 2009
Drs. Th.J.F.M. Bovens, gouverneur van Nederlands Limburg, Maastricht, 2012
Drs. C.J.J.S. Majoor, oud-voorzitter van het LGOG, Geulle, 2015
en
Commission Royale d'Histoire, Brussel (B), 1934

Eerbetoon

Habetspenning

De Habetspenning werd in 1998 geïntroduceerd als *Jaarprijs van het LGOG* om daarmee een persoon, vereniging, institutie, bedrijf of initiatief binnen of buiten het genootschap erkenning te tonen voor de afronding van een uitzonderlijke activiteit, waarmee de zorg voor het Limburgs erfgoed nieuw elan heeft gekregen. De prijs wordt slechts sporadisch toegekend.

Op 18 juni 2015 werd de Habetspenning uitgereikt aan de voltallige redactie van *Limburg. Een geschiedenis* in de persoon van prof. dr. Paul Tummers, voorzitter van de redactie. De redactie bestond verder uit prof. dr. Louis Berkvens, prof. dr. Arnoud-Jan Bijsterveld, prof. dr. Ad Knotter, prof. dr. Leo Wessels, drs. Frans Hermans en drs. Eric van Royen. *Limburg. Een geschiedenis* werd gepresenteerd op 28 maart 2015. Het eerste exemplaar werd aangeboden aan erelid drs. Th. Bovens, gouverneur van Nederlands Limburg. Zie hierna voor de Laudatio.

Houders van de Habetspenning (leden van het LGOG)

Dr. J. Venner, Grathem, 2001
Drs. J.W.M. Schatorjé, Horst, 2004
Dr. G.H.A. Venner, Eijsden, 2010

Houders van de Habetspenning (overig)

De redactie van *Limburg. Een geschiedenis*, Maastricht, 2015

Laudatio ter gelegenheid van de uitreiking van de Habetspenning op donderdag 18 juni 2015 te Roermond aan de redactie van Limburg. Een geschiedenis in de persoon van prof. dr. Paul Tummers, voorzitter van de redactie, uitgesproken voorafgaand aan de Habetslezing op 18 juni 2015 door de voorzitter van het LGOG, drs. Armand Cremers.

Geachte dames en heren,

bij besluit van 16 juli 1998 heeft het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap (inmiddels Koninklijk Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap) een jaarprijs LGOG ingesteld, bestaande uit een oorkonde, de Habetspenning met inscriptie en een geldprijs, ter erkenning voor de afronding van een uitzonderlijke activiteit, waardoor de zorg voor het Limburgs erfgoed nieuw elan heeft gekregen. Deze prijs werd voor het eerst uitgereikt op 26 oktober 2001 aan dr. Jos Venner, als initiatiefnemer en verantwoordelijke voor de totstandkoming van de twee lesboeken over de geschiedenis van Limburg; op 9 oktober 2004 aan drs. Jos Schatorjé, directeur van het Limburgs Museum te Venlo, wegens zijn vele verdiensten op het gebied van het toegankelijk maken van de Limburgse geschiedenis en cultuur voor een zo breed mogelijk publiek; en op 17 april 2010 te Ottersum aan dr. Gerard Venner, wegens het voor vakspecialisten en voor het bredere publiek toegankelijk maken van de geschiedenis, met name van het voormalige hertogdom Gelre op basis van diepgravend archiefonderzoek.

Vandaag wordt de Habetspenning voor het eerst na vijf jaren opnieuw uitgereikt en wel aan de redactie van *Limburg. Een geschiedenis*, als blijk van erkentelijkheid voor de bijzondere prestatie die zij in de afgelopen jaren heeft verricht.

Om deze bijzondere prestatie in het juiste licht te stellen moet in herinnering worden geroepen, dat in 2008 werd besloten ter gelegenheid van het 150-jarig bestaan van het LGOG in 2013 een driedelige wetenschappelijke geschiedenis van de tegenwoordige provincie Limburg uit te geven, waarbij Arnoud-Jan Bijsterveld als redacteur voor het eerste deel, betreffende Oudheid en Middeleeuwen zou fungeren, terwijl voor de delen II en III drie redacteurs verantwoordelijk zouden zijn voor de drie gekozen invalshoeken: Louis Berkvens voor de politiek- institutionele en rechtshistorische invalshoek, Leo Wessels, al spoedig gesecondeerd door Frans Hermans, voor de cultureel-godsdienstige invalshoek, en Ad Knotter voor het sociaal-economisch perspectief; Paul Tummers zou als redactievoorzitter optreden.

Liever dan verder te gaan op gebaande wegen, koos de redactie voor een gedurfde nieuwe opzet, waarbij het kader van de hedendaagse provincie Limburg werd losgelaten en waarbij de steeds verschuivende geografische ruimtes werden gethematiseerd. Deze vernieuwende aanpak vormt een bron van inspiratie voor toekomstig onderzoek.

Om de grote krachtsinspanning van de redactie naar waarde te kunnen schatten, is het goed de ontstaansgeschiedenis van *Limburgs Verleden* in herinnering te roepen, waarvan de twee delen in 1960, respectievelijk 1967 zijn verschenen. Het initiatief voor deze eerste synthese

van de Limburgse geschiedenis dateerde van 1953; bij de verschijning van deel I in 1960 werd de verwachting uitgesproken, dat deel II in 1962 zou volgen, maar uiteindelijk is het 1967 geworden. Al met al een tijdspanne van bijna vijftien jaar.

Een dergelijke luxe was voor de redactie van *Limburg. Een geschiedenis* niet weggelegd. Zij heeft vanaf het begin onder hoge tijdsdruk toegewerkt naar de presentatie op de jubileumzitting van 28 juni 2013 in het Gouvernement te Maastricht. Dat is niet zonder slag of stoot gegaan.

De kernredactie werkte in het voorjaar van 2009 een eerste opzet voor de drie delen uit en benaderde de benodigde auteurs voor de voorziene bijdragen. Nadat in het voorjaar van 2010 voor de auteurs van deel I een gezamenlijke vergadering was belegd, en in het najaar van 2010 een overeenkomstige vergadering voor de auteurs van de delen II en III, was de voorbereidende fase afgerond en konden de auteurs, voor zover inmiddels gevonden, hun werkzaamheden aanvangen. Nadat eind november 2011 de eerste auteur haar tekst had aangeleverd, begon het werk van de redactie eerst goed. Elke bijdrage van de uiteindelijk 47 auteurs werd door twee redacteuren gelezen en van commentaar voorzien, waarna deze bijdrage een of meer malen tussen redactie en auteur heen en weer ging, alvorens definitief te worden geaccepteerd. Eerst daarna kon zo'n bijdrage in handen worden gegeven van de eind- en opmaakredacteur, waartoe in januari 2012 Erik van Royen was aangetrokken. In september 2012 werd geleidelijk aan duidelijk, dat de oorspronkelijke doelstelling – drie delen gereed in juni 2013 – niet haalbaar zou zijn; sommige auteurs haalden hun deadline niet of moesten om vaak volstrekt plausibele redenen afhaken, waarna de redactie voor de taak stond vervangende auteurs te zoeken, of in sommige gevallen de ontbrekende delen dan maar zelf voor haar rekening te nemen. De redactie heeft een buitengewone prestatie geleverd door aan 47 vaak eigenzinnige coryfeeën zodanig richting te geven, dat uiteindelijk een coherent resultaat werd bereikt, dat – naar het oordeel van externe referenten – de toets der wetenschappelijk kritiek kan doorstaan.

Dankzij een grote krachtsinspanning konden nog tijdig vóór de geplande academische zitting op 28 juni 2013 enkele exemplaren van deel I van *Limburg. Een Geschiedenis* gereed worden gemaakt, zodat deze door de voorzitter van LGOG, Karel Majoor, aan de beschermvrouwe van het Koninklijk Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap kon worden aangeboden.

Ook nadien heeft de redactie, onder de bezielende leiding van Paul Tummers, nog vele honderden uren geïnvesteerd in het redigeren en corrigeren van bijdragen – waarvan de laatste pas in september 2014 is binnengekomen – alvorens de drie delen van *Limburg. Een Geschiedenis* in februari 2015 naar de drukker konden, om vervolgens op 28 maart 2015 – tijdens een druk bezocht symposium in de aula van de Universiteit Maastricht – aan drs. Theo Bovens, Commissaris des Konings in Limburg te worden overhandigd.

Het bestuur van het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap heeft dit alles overziend – mede gelet op de grote en belangeloze inzet van de redactie – in zijn vergade-

ring van donderdag 26 maart 2015 besloten, de voltallige redactie te eren met de vierde Habetspenning en deze thans als blijc van grote waardering uit te reiken aan de redactie-voorzitter Paul Tummers, met het verzoek het kleinood namens de redactie te aanvaarden en het blijvend te bewaren.

LGOG-draagspeld

De LGOG-draagspeld werd in 1998 geïntroduceerd om met name leden van het LGOG te kunnen eren voor hun (bestuurlijke) inzet voor de vereniging.

In het verslagjaar 2015 werd de LGOG-draagspeld uitgereikt aan drs. H.A. (Huub) Coopmans uit Ottersum en F. (Frits) Weerts uit Weert.

Dragers van de speld (leden van het LGOG)

Drs. B.G.J.C. Fasol, Horst, 1999
 J.Ph.W. Huinen, Maastricht, 1999
 G.F. Verheijen, Horst, 2000
 J.A. van der Heijden, Geleen, 2002
 W.S. van Dinter, Gennep, 2004
 Drs. P.J.A. van Meegeren, Venray, 2004
 Mw. G.J.H. Raaijmakers-Janssen, Tienray, 2005
 Mw. drs. L. Wiggers, Sweikhuizen, 2008
 M.P.J. van den Brand, Venray, 2009
 Mr. dr. Th. J. van Rensch, Gronsveld, 2009
 M.J. Goedmakers, Venlo, 2010
 P.A. Linssen, Venlo, 2010
 Drs. W.J. Moorman, Horst, 2010
 J.H. Strijkers, Sittard, 2011
 Dr. A.P.J. Jacobs, Hoensbroek, 2013
 Drs. J.M.P. Ewalds, Venray, 2013
 H. Huijs, Tegelen, 2014
 Drs. H.A. Coopmans, Ottersum, 2015
 F. Weerts, Weert, 2015

Bureau LGOG

Bezetting gedurende 2015

Drs. H.J.L.M. Boersma MBA, directeur (1fte)
 Mw. G.H.J.M. Verhulst-Willems, administratief medewerkster (0,75fte)
 Drs. W.J. Moorman, beheerder van de website van het LGOG (0,2fte)

Het takenpakket van het Bureau is zeer divers: het onderhouden van de ledenadministratie, het voeren van de financiële administratie (inclusief het onderhouden van de subsidiërelatie met de Provincie Limburg), archiefbeheer, de secretariële ondersteuning van het Genootschapsbestuur en van enkele commissies, de verzending van convocaten en publicaties van de verschillende gremia (*De Maasgouw*, *Publications*, *Limburgs Tijdschrift voor Genealogie*, *Werken LGOG*), het onderhouden van de website, PR-zaken, het onderhouden van de boeken- en tijdschriftenvoorraden en het verzorgen van bestellingen. Naar buiten toe is het Bureau het eerste aanspreekpunt van het LGOG en vraagbaak op historisch, archeologisch en genealogisch gebied. Voorts is het Bureau intensief betrokken bij de organisatie van de KSC-vergaderingen en de Voor- en Najaarsvergadering (Algemene Ledenvergaderingen). Voor de Commissie Studiereizen verzorgt het Bureau de reisadministratie, de kamerindeling en de financiële afwikkeling van de studiereizen. Daarnaast verleent het Bureau handen-spandiensten bij bijzondere gelegenheden, bijvoorbeeld bij de organisatie van symposia. In het verslagjaar werd veel tijd besteed aan de uitlevering van *Limburg. Een geschiedenis*, de nieuwe wetenschappelijk geschiedenis van Limburg in drie delen.

Vrijwilligers

Voor de verzending van onder meer *De Maasgouw*, *Limburgs Tijdschrift voor Genealogie* en het *Jaarboek* (Publications) kon weer een beroep worden gedaan op een aantal vrijwilligers. Het betreft: J.M.G. Narinx (1990), N.J.G. Bollen (2001), mw. A.C. Stallinga (2001), A.L.M.J. Daniëls (2001), H.M.Th. Provaas (2009), A.M.J. Brorens (2013), W.L.H. Philippens (2013) en L. Vonhögen (2014).

Algemene Ledenvergaderingen en vergaderingen met besturen van Kringen, Secties en Commissies

Algemene Ledenvergaderingen

Voorjaarsvergadering

De Voorjaarsvergadering (Algemene Ledenvergadering) vond plaats op 18 april 2015 in het Oude Stadhuis aan de Markt te Gennep. Ruim 50 leden namen aan de vergadering deel. Het bestuur van Kring Maas en Niers trad op als gastheer en verzorgde het educatief deel van het programma. Na welkomstwoorden van de voorzitter van de kring, Mayke Lam-Jetten, en van de burgemeester van Gennep, Peter de Koning, werd door de voorzitter van het LGOG, Karel Majoor, de vergadering geopend onder dankzegging aan degenen die de organisatie van de dag voor hun rekening hadden genomen. Na het (ongewijzigd) vaststellen van de notulen van de Najaarsvergadering van 11 oktober 2014 (Weert) werd door de secretaris het jaarverslag van het bestuur over 2014 voorgelezen. De jaarrekening over 2014, zoals opgesteld door de directeur en de penningmeester onder verantwoordelijkheid van het bestuur en door een onafhankelijke accountant van een goedkeurende verklaring

voorzien, werd door de vergadering aangenomen. Het verslag van de kascontrolecommissie oordeelde positief over de wijze waarop door het Bureau administratie werd gevoerd en door de penningmeester en het bestuur aan het financieel beleid invulling werd gegeven. Derhalve verleende de vergadering decharge aan penningmeester en bestuur. Dhr. J. Trienekens nam afscheid van de kascontrolecommissie. Tot nieuw lid werd gekozen C.A.J. Aarnoutse. Ir. ing. L.H.F. Ortman werd gekozen tot reservelid.

Pièce de résistance was de vaststelling van het Beleidsplan LGOG 2015-2018, *Van convocaat naar community*. Na een laatste uitgebreide toelichting door de voorzitter van de werkgroep, mw. Béatrice de Fraiture, werd het voorliggende plan door de vergadering aangenomen. Het plan is themagewijs opgezet. Delen van de thema's zijn ondergebracht in 6 portefeuilles.

Portefeuillehouders zullen de voortgang bewaken.

Huub Coopmans en Frits Weerts werden aangenaam verrast met de uitreiking van de LGOG-draagspeld. Huub Coopmans was gedurende zeventien jaar (1997-2014) voorzitter van Kring Maas en Niers. Hij was nauw betrokken als bestuurslid en gastheer bij Museum Het Petershuis in Gennep en ontwikkelde voor het museum een educatief programma over de archeologie en de historie van Gennep. Daarenboven ijverde hij voor het vastleggen van het dialect van de gemeente Gennep, met name dat van Ottersum. Frits Weerts is sedert 2001 lid van het bestuur van Kring Weert, waarvan de periode 2001-2005 voorzitter. Zijn inbreng is voornamelijk van volkskundige en cultuurhistorische aard. Hij ijvert ervoor om de Weerter geschiedenis voor een breed publiek toegankelijk te maken.

Bij ontstentenis van zowel de voorzitter als de secretaris van de redactie van het Jaarboek was het aan redactielid Jacques van Rensch om de 150ste uitgave van het Jaarboek te presenteren. Na een korte toelichting werd het eerste exemplaar aangeboden aan de voorzitter van het LGOG.

De rest van de vergadering stond mede in het teken van het elkaar informeren over de laatste ontwikkelingen binnen het genootschap.

Van geheel andere aard was de bestuursverkiezing. Er werd afscheid genomen van Pieter Caljé en van voorzitter Karel Majoor. Beiden waren niet herkiesbaar. Het voorstel van het bestuur om Armand Cremers te benoemen tot nieuwe voorzitter werd door de vergadering met instemming begroet. Met de overhandiging van de voorzittershamer werd dit besluit bekrachtigd, waarna de vergadering werd gesloten.

Na een korte pauze hield Vincent Freriks een boeiende lezing over *De Noord-Brabantsch-Duitsche Spoorweg-Maatschappij (NBDS)*, waarvan in Gennep het hoofdkantoor, het grensstation en de werkplaatsen waren gevestigd.

De middag werd besloten met een feestelijke bijeenkomst waarbij met een drankje en een hapje afscheid werd genomen van scheidend voorzitter Karel Majoor en nader kennis gemaakt kon worden met zijn opvolger Armand Cremers.

Najaarsvergadering

Op 17 oktober 2015 vond te Valkenburg aan de Geul de Algemene Ledenvergadering (Najaarsvergadering) plaats in Grand Hotel Monopole. Precies vijftig LGOG-leden waren daarbij aanwezig. Zij werden welkom geheten door de voorzitter van Kring Valkenburg en Heuvelland, Constant De Maeijer, die *en passant* in zijn inleiding enige historische mythen over Valkenburg vakkundig rechtzette. Nadien werd de vergadering geopend door Armand Cremers, voorzitter van het LGOG. De notulen van de Voorjaarsvergadering die gehouden werd te Gennep op 18 april 2015 werden conform concept vastgesteld. De begroting voor 2016 werd bij acclamatie goedgekeurd. Dat geldt ook voor de contributieverhoging voor leden en instellingen per 2016 van 5 euro per jaar. De laatste keer dat een contributieverhoging werd doorgevoerd dateert alweer van 2010. In de begroting is geld gereserveerd voor het bouwen van een nieuwe website en het aantrekken van een historisch consulent voor twee dagen per week gedurende een jaar.

Tijdens de ALV van 18 april 2015 werd afscheid genomen van bestuurslid Pieter Caljé. Ter opvolging stelde het bestuur voor drs. M.J.M. (Marcel) Put (Heerlen 1963). Hij werd met algemene instemming door de vergadering gekozen. Een ander belangrijk agendapunt betrof de rapportage over de voortgang van het Beleidsplan LGOG 2015-2018. De onderscheiden werkgroepen deden in het kort verslag van de stand van zaken. De vergadering stond verder mede in het teken van het informeren van de leden over de ontwikkelingen binnen de vereniging (onder meer over de Zesde Habetslezing, de Commissie Landschaps-geschiedenis i.o., de Meerdaagse Studiereis 2016 en de uitgave van de *Geschiedenis van de Literatuur in Limburg*).

Hoogtepunt van de ALV was ongetwijfeld de installatie van oud-voorzitter Karel Majoor tot erelid van het LGOG, een en ander ter uitvoering van het besluit van het hoofdbestuur van 16 juni 2015. Karel was voorzitter van 2007-2015. Gedurende zijn voorzitterschap vierde het LGOG op grootse wijze zijn 150-jarig bestaan en kwamen tal van nieuwe initiatieven tot stand. De bij het erelidmaatschap behorende oorkonde werd hem staande de vergadering overhandigd door zijn opvolger Armand Cremers. In zijn dankwoord benadrukte Karel het bijzondere karakter van het LGOG en de veelal plezierige wijze waarop hij aan het voorzitterschap invulling kon geven. De grote verrassing zat echter in een grijze plastic zak: een portrettekening van Karel, gemaakt bij gelegenheid van zijn 50^e verjaardag. Hij stelde het portret ter beschikking aan het LGOG ter aanvulling van de reeks portretten van voorzitters van het LGOG die hem daarin voorgingen.

Na een eenvoudige edoch voedzame lunch volgde een lezing van drs. Jacquo Silvertant over de herkomst van de mergel die gebruikt werd voor de bouw van de vesting en kasteel Valkenburg. Aansluitend leidde hij belangstellenden rond over de kasteelheuvel van Valkenburg. De dag werd besloten met de inmiddels gebruikelijke gezamenlijke borrel.

Vergaderingen van Kringen, Secties en Commissies

De gezamenlijke vergaderingen van het Hoofdbestuur met afgevaardigden van de besturen van Kringen, Secties en Commissies (KSC) vonden plaats op 5 maart (Roermond, Wijkaccommodatie Het Trefpunt) en op 17 september (Weert, Wijkgebouw Keenter Hart). Tijdens deze vergaderingen werden de ontwikkelingen binnen de vereniging bediscussieerd (jaarrekening, begroting, terugblik en vooruitblik op activiteiten, de voortgang en uitvoering van het beleids- en activiteitenplan *Van convocaat naar community*, de profielwerkstukprijs, bestuursbenoemingen, uitbouw en verbetering website, diverse historische herdenkingen, de Habetslezing, ledenwerving, de vanuit de Provincie geïnitieerde ontwikkelingen, etc.) en werd voorwerk gedaan voor de algemene ledenvergaderingen. De vergadering biedt voorts een belangrijk podium voor bestuursleden van KSC om hun bevindingen in het werkveld en datgene wat leeft onder de leden onderling te bespreken en in een ongedwongen sfeer aan het hoofdbestuur voor te leggen.

Van de ontwikkelingen binnen de vereniging is meer in detail vastgelegd in de onderscheiden paragrafen in dit jaarverslag en in de notulen c.q. verslagen van de vergaderingen. Ook in *De Maasgouw* wordt regelmatig verslag gedaan van de actuele zaken die binnen de vereniging spelen. De veelal korte berichten zijn opgenomen in de rubriek *Samen de geschiedenis van Limburg ontdekken*.

Commissies

Redactiecommissie Publications de la Société Historique et Archéologique dans le Limbourg (Jaarboek van het LGOG)

Wijzigingen in de samenstelling van de redactie

De samenstelling van de redactiecommissie van de Publications kende in 2015 meerdere wijzigingen. Per 1 januari 2015 zag dr. D. (Dries) Lyna, wegens drukke werkzaamheden, zich genooddacht terug te treden en per 1 september 2015 ontstond een vacature door het beëindigen van de termijn van dr. E.D. (Erwin) Stegen die bijna 9 jaar lid is geweest van de redactie. In opvolging kon worden voorzien met het aantrekken van dr. C.F.H.A. (Chris) Dols (1 januari 2015).

Per 1 september 2015 beëindigde prof. dr. P.M.J.E. Tummers, na de gebruikelijke twee termijnen, zijn werkzaamheden voor de redactie van de Publications. Hij was lid van de redactie gedurende de periode 2005-2015 en sedert 2006 voorzitter. Het voorzitterschap werd overgenomen door (toen nog) mr. Th.J. van Rensch.

Samenstelling van de redactie per 31 december 2015

Mr. dr. Th.J. van Rensch, voorzitter, dr. R.M. de la Haye, secretaris, en de leden dr. P.A.J. Caljé, drs. R.A.M.J. Dückers, dr. E.W.G. Lemmens, drs. H. Stoeper en dr. C.F.H.A. Dols.

De redactie vergaderde vijf maal, waartoe gastvrijheid werd geboden door het Regionaal Historisch Centrum (Limburgs Archief) in Maastricht.

Beleidsplan LGOG 2014-2018

Op 27 februari 2015 vond een gesprek plaats van de voorzitter en de redactiesecretaris met het Dagelijks Bestuur van het LGOG over het *Beleidsplan LGOG 2014-2018*. Aan de orde kwam de plaats van de *Publications* binnen de publicaties van het Genootschap (*De Maasgouw, Publications, Limburgs Tijdschrift voor Genealogie, Maaslandse Monografieën, Werken LGOG*). De redactie van de *Publications* hecht eraan te stellen dat de *Publications* een specifieke plaats hebben binnen het geheel, als medium voor artikelen van een zekere omvang en van wetenschappelijk niveau, en als medium voor de jaarverslagen van het Genootschap. De redactie is van mening dat op de tot nu toe gevolgde weg moet worden voortgegaan. Aan de orde kwamen ook de relaties met wetenschappelijke instellingen. De redactie van de *Publications* is zich bewust van de noodzaak goede relaties te onderhouden en in de toekomst meer samen te werken met de wetenschappelijke instellingen in en buiten de provincie, in het bijzonder met Universiteiten en archiefdiensten.

De redactie heeft besloten de maximale omvang van de bijdragen in de *Publications* te stellen op ongeveer 20 à 50 bladzijden, hetgeen overeenkomt met ca. 160.000 tekens inclusief voetnoten en spaties. Wanneer een auteur voornemens is een langer artikel in te leveren is vooraf overleg met de redactie noodzakelijk.

Zoals momenteel gebruikelijk in wetenschappelijke publicaties, zal in de toekomst de auteurs gevraagd worden een Engelstalige samenvatting van hun artikel te maken, bestaande uit de vertaling van de titel, en een samenvatting van ongeveer 200 woorden.

Tijdens de Algemene Ledenvergadering in Gennep op 18 april 2015 werd het jaarboek 2014, deel 150, gepresenteerd.

Redactiecommissie De Maasgouw, Tijdschrift voor Limburgse geschiedenis en archeologie *Wijzigingen in de samenstelling van de redactie*

Met ingang van het verslagjaar werd afscheid genomen van mw. drs. L. Mostert. Mw. dr. B.M.J. Mater trad per 1 juli toe tot de redactie.

Samenstelling redactie per 31 december 2015

Drs. A.M.P.P. Janssen, voorzitter, drs. F.J. Hermans, secretaris, en de leden, drs. F.E.R. Hovens, ir. A.W.J. Bruekers, ir. J.P.L.M.N. de Warrimont, mw. drs. M.E.N. Aarts, drs. G.A. van de Garde, S.C. van Daal BA en mw. dr. B.M.J. Mater.

In 2015 verschenen de gebruikelijke 4 nummers van de kwartaaluitgave *De Maasgouw, Tijd-*

schrift voor Limburgse geschiedenis en archeologie (Jaargang 134) en de Index op de nummers van de jaargang van het jaar daarvoor (Jaargang 133). De rubriek *Limburgs Historisch Aktueel* en de subrubriek *Samen de geschiedenis van Limburg ontdekken* werden verzorgd door de directeur van het LGOG. In *Limburgs Historisch Aktueel* wordt aandacht geschonken aan recent verschenen boeken, tentoonstellingen en varia uit onder meer de wereld van de Limburgse geschiedenis, heemkunde, archeologie en genealogie. In *Samen de geschiedenis van Limburg ontdekken* komen actuele zaken die binnen het LGOG spelen aan de orde. Ook fungeert deze rubriek als kroniek van het LGOG en als contemporaine bron voor de (latere) geschiedschrijving over het LGOG. De rubriek blijkt in een duidelijke behoefte te voorzien en geniet veel aandacht van de leden van het LGOG.

De Activiteitenagenda van het LGOG completeert iedere *Maasgouw*. De agenda wordt verzorgd door het Bureau van het LGOG met medewerking van de secretarissen en voorzitters van de Kringen, Secties en Commissies. De gemiddelde omvang van *De Maasgouw* steeg tot 46 pagina's (voorheen 36 pagina's). Voor 2016 wordt de omvang bepaald op gemiddeld 44 pagina's per uitgave.

Ter uitvoering van de wensen zoals verwoord in het nieuwe beleidsplan van LGOG is binnen de redactie discussie over vernieuwing van de inhoud van het blad.

Commissie Collecties LGOG

Wijzigingen in de samenstelling van de commissie

In het verslagjaar bleef de samenstelling van de commissie ongewijzigd.

Samenstelling commissie per 31 december 2015

Prof. dr. P.M.J.E. Tummers, voorzitter, drs. H.J.L.M. Boersma MBA, secretaris q.q., en de leden prof. dr. A.M.J.A. Berkvens, drs. R. Paulussen, drs. J. van de Walle en drs. R.A.M.J. Dückers.

De voorzitter heeft – tweemaal samen met R. Paulussen, eenmaal met R. Dückers – gesprekken gevoerd met delegaties van respectievelijk het Regionaal Historisch Centrum Limburg (april 2015), Centre Céramique (april 2015), het Limburgs Museum (juni 2015) en van het Bonnefantenmuseum (september 2015). Onderwerp was vooral het sluiten van vier nieuwe bruikleen-overeenkomsten ter vervanging van de oude (onder)bruikleenovereenkomsten. Een eerste concept-raamovereenkomst werd hierbij besproken.

Verder zijn in die gesprekken de ontwikkelingen bij de verschillende instellingen aan de orde gekomen, voor zover relevant voor de collectie LGOG. Van de kant van het LGOG is de valorisatie en het tentoonstellen, ontsamen, uitwisselen en eventueel restaureren van de collectie LGOG ter sprake gebracht. Op 14 december is de commissie bijeengekomen om het resultaat van deze gesprekken te bekijken en heeft de raam-bruikleen-overeenkomst dienovereenkomstig waar nodig of gewenst aangepast. Deze is vervolgens naar de vier in-

stanties toegezonden voor een laatste commentaarronde. Naar verwachting zullen in 2016 de nieuwe bruikleenovereenkomsten getekend kunnen worden.

Aan de collectie Limburgensia konden omvangrijke toevoegingen worden gedaan. Het betrof voornamelijk boeken en tijdschriften die door uitgevers, auteurs en verenigingen aan het LGOG werden geschonken. De collectie nam ook in omvang toe vanwege de vele ruilabonnementen die het LGOG onderhoudt met zusterverenigingen. Voor zover de beschikbare plaats dat toeliet werden de uitgaven in de rubriek *Limburgs Historisch Aktueel* van *De Maasgouw* onder de aandacht van de leden van LGOG gebracht. Van de aanvullingen op de collectie werd registratie gevoerd in overdrachtsprotocollen tussen Bureau LGOG en de Stadsbibliotheek (Centre Céramique) te Maastricht, waar de collectie Limburgensia van het LGOG wordt bewaard.

De commissie stelt het zeer op prijs wanneer LGOG-leden publicaties van hun hand of uitgaven van verenigingen waarvan zij lid zijn aan het LGOG ter beschikking stellen voor opname in de collectie Limburgensia, zodat deze unieke collectie op peil blijft en onderzoekers makkelijk toegang houden tot de meest recent verschenen publicaties.

Aan meerdere musea werden stukken uit de LGOG-collecties in bruikleen gegeven voor tijdelijke exposities, steeds onder de nadrukkelijke voorwaarde dat ter plaatse een vermelding moest worden gedaan dat de stukken onderdeel uitmaken van de LGOG-collectie.

Zoals bekend verondersteld mag worden, hebben de leden van het LGOG op vertoon van hun lidmaatschapspas gratis toegang tot het Bonnefantenmuseum (Maastricht) en wordt korting verleend op de toegangsprijs van het Museum de Kantfabriek in Horst. Verder kunnen leden van het LGOG tegen kostprijs een leenpas krijgen van de Stadsbibliotheek te Maastricht waarmee materialen uit de informatieve collecties geleend kunnen worden.

In het volgende overzicht is weergegeven waar de collecties van het LGOG in (langdurige) bruikleen zijn ondergebracht:

Kunsthistorische collectie (Bonnefantenmuseum, Maastricht)
 Historische collectie (Limburgs Museum, Venlo)
 Topografisch Historische Atlas (Regionaal Historisch Centrum Limburg, Maastricht)
 Archeologische voorwerpen (Centre Céramique, Maastricht)
 Munten en penningen (Centre Céramique, Maastricht)
 Incunabelen en handschriften (Regionaal Historisch Centrum Limburg, Maastricht)
 Collectie Limburgse Iconografie (Bureau LGOG)
 Statisch archief LGOG (1863-1965) (Regionaal Historisch Centrum Limburg, Maastricht)
 Collectie Bronnenmateriaal (Regionaal Historisch Centrum Limburg, Maastricht)

Collectie Boeken en Tijdschriften (Limburgensia I)(Centre Céramique, Maastricht)
 Collectie Boeken en Tijdschriften (Limburgensia II)(Gemeentearchief Roermond)(schenking van LGOG aan de gemeente Roermond)
 Bibliotheek sectie archeologie (Gemeentearchief Roermond)
 Bibliotheek sectie genealogie/Limburgs Genealogisch Archief (Euregionaal Historisch Centrum, Born)

Verder zijn aan een aantal particuliere partijen stukken uit de LGOG-collecties in (onder) bruikleen gegeven.

Commissie Educatie

Wijzigingen in de samenstelling van de commissie

De samenstelling van de commissie onderging in 2015 geen wijzigingen.

Samenstelling per 31 december 2015

Gedurende 2015 bestond de Commissie Educatie uit Zorynda Janssen, voorzitter, Paul Backus, secretaris, de leden Peer Boselie, Marie-Jes Boonekamp, Liesbeth Dirks-Jessen, Jack Claessen, Frank Bouts, Kitty Jansen-Rompen en Harrie Schlechtriem en de adviseurs Marian Janssen, Jos Erdkamp en Kris Förster.

In het verslagjaar heeft de commissie vijf reguliere vergaderingen belegd. Besloten werd minder uitgebreid te vergaderen en meer nadruk te gaan leggen op de uitvoering van afspraken (acties). In december bracht de commissie op uitnodiging van Harrie Schlechtriem een bezoek aan het verbouwde Continium Discovery Centre in Kerkrade.

Werkgroep MOOC

In 2015 werden de werkzaamheden voor het Project MOOC (*massive open online course*) voortgezet. Met een kick-off bijeenkomst in Roermond, waar ca. 20 personen uit diverse geledingen van het LGOG en andere organisaties aan deelnamen, werden de hoofdlijnen uitgezet en naderhand in kleiner verband uitgewerkt. Naar verwachting zal de MOOC, in tegenstelling tot eerdere berichten, in 2016 beschikbaar komen. De werkgroep bestaat uit Jos Erdkamp (kartrekker), Harrie Schlechtriem, Zorynda Janssen en Paul Backus. Het onderwerp van de MOOC betreft 200 jaar Koninkrijk [der Nederlanden] en de rol die Limburg daarin heeft gehad. Zo mogelijk zal het eerder gestarte verhalenvertellersproject hierin worden geïntegreerd.

PWS-prijs

De Profielwerkstukprijs (PWS-prijs) werd in 2009 geïntroduceerd en is bedoeld om leerlingen van HAVO en VWO enthousiast te maken voor het schrijven van een profielwerkstuk met een onderwerp uit de geschiedenis van Limburg en de belangstelling voor de geschiedenis van Limburg te vergroten. Uiteraard heeft de Commissie Educatie ook in 2015 weer

zorg gedragen voor de uitreiking van inmiddels de zesde PWS-prijs. Namens de commissie heeft Marie-Jes Boonekamp deze werkzaamheden voor haar rekening genomen, samen met Simon Wolfs en voorzitter Pieter Caljé. Voor de PWS-prijs 2015 werden 5 inzendingen ontvangen (8 deelnemers) van 4 verschillende scholen. Het aantal deelnemende scholen en het aantal deelnemers blijft achter bij de verwachtingen die binnen het LGOG hieromtrent leven. De prijs werd dit jaar alleen toegekend aan leerlingen van het HAVO. De prijswinnaars zijn Anke Savelberg en Lidia Kupczyk van het Sintermeertencollege in Voerendaal. Zij schreven gezamenlijk hun werkstuk over *De bokkenrijders. De duistere kant van Limburg*. De winnaars kregen beiden € 150,-, een award, en gedurende twee jaar een gratis jeugdlidmaatschap van het LGOG. Van de mogelijkheid om een samenvatting van het PWS in *De Maasgouw* te publiceren werd vooralsnog geen gebruik gemaakt. In de loop van 2015 werden docenten en leerlingen alweer ingelicht over de mogelijkheden tot deelname aan de PWS-prijs 2016.

Commissie Limburgse Kerkgeschiedenis

Wijzigingen in de samenstelling van de commissie

Drs. M.M.M. Bohnen en Kees Schutgens hebben hun lidmaatschap van de commissie beëindigd.

Samenstelling per 31 december 2015

Dr. A.P.J. Jacobs, voorzitter, dr. R.M. de La Haye, secretaris, en de leden, drs. A.M.P.P. Janssen en drs. P.J.A. van Meegeren.

De leden Régis de la Haye en Antoine Jacobs waren betrokken bij de totstandkoming van een nog te verschijnen publicatie over de oudste geschiedenis van Susteren. Guus Janssen vertegenwoordigde de Commissie Kerkgeschiedenis op 13 november 2015 tijdens een colloquium te Luik over bisschop Cornelis van Bommel. In zijn lezing ging hij in op de visitaties van Van Bommel in Nederlands-Limburg.

Commissie (Limburgse) Literatuurgeschiedenis

Wijzigingen in de samenstelling van de commissie

De samenstelling van de commissie onderging in 2015 geen wijzigingen. De voorzitter zette vanaf januari zijn werkzaamheden voort als waarnemend voorzitter in afwachting van een geschikte opvolger.

Samenstelling per 31 december 2015

Per 31 december 2015 bestaat de Commissie Literatuurgeschiedenis uit dr. Lou Spronck, waarnemend voorzitter (Maastricht), Adri Gorissen (Venlo), dr. Hannie van Horen-Verhoosel (Weert), drs. Herman van Horen (Weert), drs. Harrie Leenders (Heerlen), drs. Ben

van Melick (Hoensbroek), drs. Emile Ramakers (Maastricht), Ine Sijben (Heerlen), drs. Peter Winkels (Reuver). Adviseurs zijn: prof. dr. Wiel Kusters (Maastricht), prof. dr. Joep Leerssen (Amsterdam) en prof. dr. Peter Nissen (Nijmegen). Namens het Letterkundig Centrum Limburg (LCL) worden de vergaderingen bijgewoond door Pia Spaan, met Irene Borghans als vervangster. Met het Huis voor de Kunsten Limburg (Roermond) in de persoon van drs. Maaïke Frencken worden frequente contacten onderhouden.

De activiteiten van de Commissie Literatuurgeschiedenis speelden zich af in diverse werkgroepen. Met één plenaire vergadering op 29 oktober kon worden volstaan.

Het auteursteam van de *Geschiedenis van de literatuur in Limburg* (GGL), bestaande uit Ludo Jongen, Herman van Horen, Hannie van Horen-Verhoosel, Lou Spronck, Peter Winkels, Wiel Kusters, Jos Perry en Ben van Melick, maakte grote vorderingen. Tweemaal vergaderden de auteurs plenair in het Huis voor de Kunsten in Roermond, waarbij eenmaal ook Guus Janssen als adviseur voor het vertalen van Neolatijnse teksten aanwezig was. Werkvergaderingen van auteurs in wisselende samenstelling vonden plaats in Heerlen, Sittard, Reuver, Weert (5x) en Montfort.

Toen de kopij van de verschillende hoofdstukken een meer definitief karakter kreeg, begon de redactie, bestaande uit Wiel Kusters, Ben van Melick en Lou Spronck, haar werk. Zij vergaderden viermaal met elkaar over kopij-kwesties en driemaal met DB en directeur van het LGOG over de vormgeving en uitgave van de GLL. Ten behoeve van de illustraties werden in het najaar met Jan van Tol op diverse locaties een zestal fotosessies gehouden. Naar verwachting zal op 1 februari 2016 vaststaan wie de vormgeving en de uitgave van de GLL zal verzorgen en in welke maand de GLL zal verschijnen.

In de periode januari-april heeft de waarnemend voorzitter op diverse plaatsen in zuid-, midden- en noord-Limburg belangstelling voor de GLL kunnen wekken: tijdens spreekbeurten voor LGOG-kringen in Maastricht en Horst, bij gelegenheid van de presentatie van het Jaarboek Veldeke 2014 in Grathem, voor de microfoon van L1 in Venlo, bij de Vereniging Literaire Activiteiten Maastricht, voor de aanwezigen op de ALV van het LGOG in Gennep en tijdens het samenzijn na de presentatie van *Limburg. Een geschiedenis* in Maastricht.

De plenaire vergadering van de Commissie op 29 oktober werd door de leden van de Werkgroep Limburgportaal DBNL tevens benut voor afspraken over de opmaak van de definitieve Bronnenlijst Limburgportaal (dat is het overzicht van de werken die de geschiedenis van de literatuur in Limburg illustreren). De lijst zal in februari 2016 gereedkomen.

Commissie Geschiedenis van de ondernemingen en het ondernemen in Limburg (COOL)

Wijzigingen in de samenstelling van de commissie

De samenstelling van de commissie onderging in 2015 geen wijzigingen.

Samenstelling per 31 december 2015

Prof. Ernst Homburg (UM), voorzitter, Mijke Harst-van den Berg MA (Continium), prof. Ad Knotter (SHCL), ir. Joep Orbons (KIVI regio Maastricht en ArcheoPro), drs. Jos Peeters (LGOG kring Venlo), drs. Eric van Royen (HistoryWorks) en dr. Willibrord Rutten (SHCL).

Doordat het LGOG en het SHCL fondsen ter beschikking stelden om de commissie administratief te ondersteunen, kon vanaf 1 april 2015 Ellen Langenkamp voor 1 dag per week worden aangesteld. Zij woonde vanaf die datum ook de vergaderingen van COOL bij als toehoorder en notulist.

Werkzaamheden

De commissie kwam in 2015 driemaal bijeen, op 24 februari, 23 juni en 20 november. Daarnaast was er op 11 juni in Heerlen een bijeenkomst met vrijwilligers, voorafgaand aan een door COOL samen met de Kring Parkstad van het LGOG georganiseerd symposium *Onbekende kanten van de mijnindustrie*. Het werd bezocht door ruim 40 deelnemers.

COOL beoogt de belangstelling voor de bestudering van Limburgse ondernemers en ondernemingen aan te wakkeren door contacten met vrijwilligers en door het publiceren van korte biografieën en andere publicaties op een te bouwen website van het LGOG. Daarnaast wil ze de kennis van ondernemers en ondernemingen verdiepen door gegevens systematisch te ordenen in een database en door het invoeren van beschikbare gegevens uit de Staatscourant, de Kamers van Koophandel en de Limburgse Werkgevers Vereniging.

Nadat in 2014 de structuur van de database was vastgesteld en er formats waren opgesteld voor het invoeren van gegevens over (a) personen, (b) ondernemingen, en (c) fabrieken, lag in 2015 het accent op de systematische verwerking van de in 2013 en 2014 door de vrijwilligers aangeleverd gegevens door Ellen Langenkamp.

Nadat deze werkzaamheden waren voltooid heeft zij eerst een pilot-study gedaan om de door het SHCL verzamelde uittreksels van oprichtingsakten van firma's, zoals gepubliceerd in de Staatscourant, in de database te verwerken. Als pilot werd de gemeente Tegelen gekozen. Hierbij werd ervaring opgedaan met de systematiek van de database en de Staatscourant, maar tevens geconstateerd dat het zeer veel tijd zou gaan kosten om de gehele SHCL-verzameling in de computer in te voeren. Het onderzoek naar de bedrijven in Tegelen heeft er mede in geresulteerd dat COOL een symposium over de daar bestaande industriële netwerken heeft georganiseerd dat op 28 april 2016 zal worden gehouden.

Vanaf september is er voorrang gegeven aan het bouwen van een website voor COOL. Ellen heeft de basisstructuur daarvoor ontwikkeld, in overleg met de voorzitter van COOL. Een

student van de UM, Arthur Maurer, heeft daarnaast onderzoek gedaan naar biografieën van Limburgse ondernemers, om zo in korte tijd zoveel mogelijk *content* op de website te kunnen plaatsen. Om die reden is voorlopig prioriteit gegeven aan het bundelen van, en doorverwijzen naar, bestaand materiaal. Later zullen daar door COOL en de vrijwilligers verzamelde gegevens aan toe worden gevoegd. De website bestaat momenteel uit een hoofdmenu met 5 keuze mogelijkheden: recent, ondernemers, bedrijfstak, regio en organisatie. Het is de bedoeling dat de site in 2016 voor alle geïnteresseerden wordt open gesteld.

Contacten met de Limburgse Werkgevers Vereniging hebben nog niet tot structurele samenwerking geleid.

Commissie Meerdaagse Studiereizen

Wijzigingen in de samenstelling van de commissie

In 2015 werd de commissie uitgebreid met mw. drs. Béatrice de Fraiture en drs. Kris Förster.

Samenstelling per 31 december 2015

Dr. A.P.J. Jacobs, voorzitter, mw. drs. L. Wiggers, mw. ir. J.M.M. Jongeling-Rooth, mw. drs. B. de Fraiture, drs. K. Förster en drs. H.J.L.M. Boersma MBA q.q.

De vooralsnog driejaarlijkse studiereiscyclus -Frankrijk, Duitsland, Engeland- bracht dit jaar ruim 120 LGOG-leden naar het graafschap Wiltshire (Engeland). In het najaar van 2014 werd de zesdaagse reis inhoudelijk voorbereid door Antoine Jacobs, terwijl Henk Boersma de organisatorische aspecten voor zijn rekening nam. Eind december 2014 werden de convocaties verstuurd, begin januari 2015 waren de reizen al nagenoeg volgeboekt. Met het enigszins gedateerde, maar verder uitstekende, typische Engelse hotel Grasmere House in Salisbury als uitvalsbasis werden bezoeken afgelegd aan Salisbury (kathedraal met de Magna Carta) en directe omgeving, waaronder Old Sarum, Wilton House, de fraaie Stourhead Gardens en het unieke Stonehenge. Maar ook de wat verder weggelegen plaatsen Bath, vermaard vanwege de Romeinse baden, en de wereldberoemde universiteitsstad Oxford werden uitgebreid bezocht. Het was een hele trip om ter plaatse te komen, maar het was alleszins de moeite waard, hetgeen ook uit de evaluatie van de reizen (er zijn drie reizen geweest) door de deelnemers is gebleken.

De administratieve afhandeling, de reisindeling en de financiële afwikkeling van de volledig kostendekkende reizen werden door Bureau LGOG verzorgd (Gaby Verhulst en Henk Boersma).

Commissie Bronpublicaties

Wijzigingen in de samenstelling van de commissie

De samenstelling van de commissie onderging in 2015 geen wijzigingen.

Samenstelling per 31 december 2015

Dr. G.H.A. Venner, voorzitter, drs. F.J. Hermans, drs. E.J. Harenberg, drs. A.M.P.P. Jansen, prof. dr. C.J.H.M. Kneepkens, drs. C.J.J.S. Majoor, mw. dr. G. Van Synghel, prof. dr. L.H.M. Wessels.

Het bestuur van het LGOG heeft op 7 oktober 2010 de Commissie Bronpublicaties opgericht met als taakomschrijving: het onderzoeken van de bronnen voor de Limburgse geschiedenis die, gezien de verhouding tijd/middelen en kwaliteit, in aanmerking komen om digitaal en/of analoog gepubliceerd te worden, evenals het begeleiden van het uitgeven van deze bronnen.

Een project van lange adem is het uitgeven van oorkonden in origineel of afschrift aanwezig in de archieven van in het huidige Limburg gevestigde met name kerkelijke instellingen. Wanneer de einddatum op 1300 wordt gelegd, komen nog zo'n vijfhonderd oorkonden in aanmerking. Het verdient volgens de commissie de voorkeur om oorkonden per archief-fonds uit te geven, omdat dan de kosten en de tijdsduur te overzien zijn. Uitgangspunt is voorts dat de wetenschappelijke standaard wordt gehanteerd die voor andere recente Nederlandse oorkondenboeken (Noord-Brabant, Gelderland) geldt.

Evenals vorige jaren had fondsenwerving om de plannen te verwezenlijken de hoogste prioriteit. Dit heeft nog niet tot succes geleid.

Stichting Vrienden van het LGOG

De Stichting Vrienden van het LGOG werd in 2009 opgericht en is de rechtsopvolger van de opgeheven commissie Fondsenwerving 150-jarig jubileum LGOG. De stichting heeft ten doel *de stimulering en ondersteuning van het werk van het LGOG en het verrichten of doen van verrichten van al hetgene met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.*

Het bestuur van de Stichting Vrienden van het LGOG bestaat uit mr. H. van der Bruggen, voorzitter, drs. A.M.J. Cremers, vice-voorzitter, drs. H.J.L.M. Boersma MBA, penningmeester en secretaris, en de leden mw. ir. J.M.M. Jongeling-Rooth, drs. R.F.M.H. Imkamp en prof. mr. A. Fl. Ghelen.

Kascontrolecommissie (boekjaar 2014)

De leden van de kascontrolecommissie voor het boekjaar 2014 zijn J. Trienekens (Venlo) en P.J.M. Jakobs (Horst).

Kascontrolecommissie (boekjaar 2015)

De leden van de kascontrolecommissie voor het boekjaar 2015 zijn P.J.M. Jakobs (Horst) en prof. dr. C.A.J. Aarnoutse (Nijmegen). Reservelid is ir. ing. L.H.F. Ortman (Nijmegen).

Bijzondere leerstoel Rechtsgeschiedenis van de Limburgse territoria

De in 1989 door het LGOG ingestelde bijzondere leerstoel Rechtsgeschiedenis van de Limburgse territoria bij de Universiteit Maastricht wordt sedert 1 juni 1998 bekleed door prof. dr. A.M.J.A. Berkvens. Per 1 juni 2013 werd hij herbenoemd in zijn functie. De aanstelling van 0,2 fte (een dag per week) eindigt 1 mei 2018.

In 2015 werden de werkzaamheden ten behoeve van de redactie van *Limburg. Een Geschiedenis* afgerond. In dit op 28 maart 2015 gepresenteerde, en op 18 juni 2015 met de Habetspenning onderscheiden nieuwe standaardwerk, verschenen twee omvangrijke hoofdstukken van prof. Berkvens, *Staatkundige en Institutionele geschiedenis van de Limburgse territoria, 1548-1795* (in dl. II, p. 19-114) en *Staatkundige en institutionele geschiedenis van 'Limburg', 1794-1865* (in dl. III, p. 23-63).

Op 21 oktober fungeerde Berkvens als promotor van mr. Th.J. van Rensch, die onder grote publieke belangstelling promoveerde tot doctor aan de Universiteit Maastricht op zijn dissertatie *Licht op het zonneleen Gronsveld*.

In het late voorjaar van 2015 werd met subsidie vanwege de Albert Cortenstichting een begin gemaakt met een tweejarig rechtshistorisch onderzoek betreffende de Keurkeulse Mankamer te Heerlen.

Voor het overige begeleidde prof. Berkvens vier externe promovendi op het gebied van de Limburgse rechtsgeschiedenis en verzorgde hij het keuzevak Comparative Legal History of the Euregio voor derdejaars studenten van de European Law School. Daarnaast verrichtte hij werkzaamheden als vice-redactievoorzitter van de Maaslandse Monografieën, als lid van de commissie collecties LGOG en als adviserend bestuurslid van het hoofdbestuur van het LGOG.

Werken LGOG

In 1956 verscheen Nr. 1 in de reeks *Werken* van LGOG. De bedoeling van de reeks was/is om de gemeenschappelijke geschiedenis van de beide Limburgen te onderzoeken en daarover te publiceren. Inmiddels zijn 22 delen in de reeks verschenen. Voor 2016 is een nieuw deel voorzien. Het betreft het proefschrift van mr. dr. Th.J. van Rensch, *Licht op het zonneleen Gronsveld. Ontwikkeling en instellingen van het rijksonmiddellijke graafschap Gronsveld (elfde eeuw tot circa 1795)*.

Maaslandse Monografieën

Sedert 1964 wordt door het LGOG in samenwerking met het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg (SHCL), Maastricht, de historische reeks *Maaslandse Monografieën* uitgegeven.

De reeks is met name bedoeld voor het publiceren van proefschriften. De redactie ziet dan ook graag voorstellen daartoe tegemoet.

Het bestuur van de stichting bestaat uit vertegenwoordigers van het LGOG en van het SHCL. Namens het LGOG hebben thans prof. dr. P.M.J.E. Tummers (vice-voorzitter) en drs. H.J.L.M. Boersma MBA (penningmeester) zitting in het bestuur.

In 2014 bestond de Stichting Maaslandse Monografieën vijftig jaar. Bij gelegenheid daarvan werden de wetenschappelijke werken in de reguliere reeks (77 delen) gedigitaliseerd. Op 28 maart 2015, aansluitend aan het symposium bij gelegenheid van het verschijnen van *Limburg. Een geschiedenis*, werd de website waarop de gedigitaliseerde uitgaven gratis beschikbaar zijn opengesteld (www.shclimburg.nl/maaslandse-monografieen).

In het verslagjaar verscheen in de reguliere reeks deel 78. Het betreft *Een arbeidersbuurt onder de rook van "De Sphinx". Een sociaal-ruimtelijke geschiedenis van het Boschstraatkwartier-Oost te Maastricht, 1829-1904* van Thijs van Vught.

Habetslezing

Op 8 juni 2011 werd de eerste Habetslezing gehouden. De Habetslezing is inmiddels uitgegroeid tot een jaarlijks weerkerend fenomeen waarin een vooraanstaande spreker een geheel nieuw licht werpt op een bepaald aspect van de Limburgse geschiedenis. De naamgever van de lezing is Joannes Josephus (Jos) Habets (Oirsbeek 1829-Maastricht 1893), kapelaan, pastoor, medeoprichter van het LGOG, langjarig voorzitter van het LGOG en redactievoorzitter van de *Publications*, eerste rijksarchivaris in de provincie Limburg, historicus, archeoloog en kerkgeschiedschrijver.

De Habetslezing, alweer de vijfde in successie, werd gehouden door erelid, gouverneur van Limburg en historicus drs. Th. Bovens op 18 juni 2015. Zijn onderwerp: *'Een enigszins eigenaardige provincie'. De Limburgse gouverneurs: 200 jaar des Konings, 200 jaar van Limburg*. Hij gaf een gedetailleerd beeld, volop verluchtigd met anekdotes en voorvallen uit zijn eigen praktijk, van het ambt van gouverneur in de provincie Limburg, zoals zich dat in de onderhavige periode heeft ontwikkeld. De geannoteerde lezing is elders in dit Jaarboek gepubliceerd.

Kringen

Kring De Westelijke Mijnstreek

Bestuursmutaties

Tijdens de jaarvergadering van 23 april traden twee bestuursleden terug. Het betreft Gert Tempelman, secretaris en Frans de Kok, penningmeester. Zij werden opgevolgd door mw.

drs. G.A.C.M. (Godelieve) Boselie en C.H.J.M. (Cor) Baltis. Tot secretaris werd Cor Baltis benoemd en tot penningmeester Bas de Coninck.

Bestuurssamenstelling per 31 december 2015

Dr. C.F.H.A. (Chris) Dols, voorzitter, C.H.J.M. (Cor) Baltis, secretaris, S.J.M. (Bas) de Coninck, penningmeester, en de leden Kees Schutgens, drs. J. (Jac) Lemmens, P.G.H. (Paul) Mennens en mw. drs. G.A.C.M. (Godelieve) Boselie.

Het bestuur vergaderde in het verslagjaar tweemaal.

Bestuursleden namen deel aan de vergaderingen van de Federatie Historie Sittard-Geleen-Born en de Vereniging Heemkunde Zonder Grenzen. Binnen deze Federatie en Vereniging wordt nauw samengewerkt met de heemkunde- en geschiedkundige verenigingen en instellingen in de Westelijke Mijnstreek.

Leden

De kring telde 281 leden per 31 december 2015 (op 31 december 2014 waren dat er 288).

Lezingen

29 januari	Rob Dückers, <i>Verluchte Middeleeuwse handschriften in Maastricht en omgeving</i> (ca. 50 belangstellenden)
26 februari	Joost Welten, <i>Het Grand Canal du Nord</i> (ca. 40 belangstellenden)
12 maart	Jean Knoors, <i>Barbou van Roosteren tot Born</i> , in samenwerking met de LGOG-sectie genealogie (ca. 40 belangstellenden)
23 april	Theo Engelen, <i>Met de loep op de historische demografie van Limburg</i> (ca. 70 belangstellenden)
28 mei	Jos Pouls, <i>Van Henri Jonas tot Jan Dibbets</i> (ca. 50 belangstellenden)
3 september	Antoine Jacobs en Ruud Lammerink, <i>Leven en werk van kunstenaar Frans Timmers</i> , aansluitend een bezichtiging van de gelijknamige tentoonstelling, in samenwerking met Museum Het Domein (ca. 90 belangstellenden)
5 oktober	Joost Welten, <i>Dromen en daden van gewone Limburgers uit de tijd van Napoleon</i> (ca. 70 belangstellenden)
17 december	Paul Arnold, <i>Het mijnverleden van Limburg verbeeld</i> (ca. 30 belangstellenden)

Overige activiteiten

30 mei	Euregionale wandeling van Stevensweert naar Maaseik <i>In de voetsporen van pater Willem Sangers osc</i> , in samenwerking met de Heimatverein Selfkant en de Pater Sangerskring te Maaseik. De wandeling begon bij zijn geboortehuis in Stevensweert, vervolgde langs de Maas naar Maaseik, alwaar de manifestatie Mater Mosa op de markt werd meebeleeft. De dag werd in de

- Kruisherkerk afgesloten met de bezichtiging van de tentoonstelling *Van Eyck onder de loep* (60 deelnemers)
- 10 oktober Jaarlijkse Euregionale Contactdag, in samenwerking met de Heimatverein Selfkant en de Pater Sangerskring te Maaseik. LGOG DWM was gastheer. Peter Schulpfen nam de belangstellenden in vogelvlucht mee door de geschiedenis van Sittard en omgeving. Via Fort Sanderbout (lezing door Frank Keyzers) werd vervolgens het Kloosterkwartier bereikt, waar de Michielskerk, het Dominicanenklooster, de Basiliek en het Mariapark werden bezocht (lezingen door Guus Janssen)(37 deelnemers).

Sponsoring

De kring ontving subsidie van de gemeente Sittard-Geleen en sponsorbijdragen van Laudy Bouw & Ontwikkeling en Rabobank De Westelijke Mijnstreek.

Kring Gelders Overkwartier van Roermond

Bestuursmutaties

Aanvang 2015 heeft dr. K. Pansters bedankt voor het bestuur. Tijdens de jaarvergadering op 20 april traden mw. M. Muller-Klaar en drs. R.A.M.J. Dückers terug na drie termijnen bestuurslid te zijn geweest. Tot nieuwe bestuursleden werden gekozen drs. S. Brentjens en mr. H. van der Bruggen. R.J.P.M. Vroomen trad terug als voorzitter. In zijn plaats werd mr. H. van der Bruggen gekozen. Rob Dückers bleef aan als adviseur, René Vroomen werd vice-voorzitter.

Bestuurssamenstelling per 31 december 2015

Mr. H. van der Bruggen, voorzitter, R.J.P.M. Vroomen, vice-voorzitter, mw. mr. F.P. de Boer-Rennings, secretaris, drs. S. Brentjens, penningmeester a.i., het lid mr. M.M.G.M. Richter en drs. R.A.M.J. Dückers, adviseur.

Het bestuur vergaderde in het verslagjaar viermaal.

Leden

De kring telde 213 leden per 31 december 2015 (op 31 december 2014 waren dat er 217).

Lezingen

2 februari	Rob Dückers, <i>Gebedenboek van Maria van Gelre</i>
2 maart	Mart Bohnen, Kees Schutgens en Guus Janssen, <i>Kerkvisitaties in het oude Bisdome Roermond en het Landdekenaat Montfort</i>
20 april	Rob Merckx en Gerard Venner, <i>De Reliekenschat van de Munsterkerk</i>
7 september	Peter Thissen, <i>Bidden met Inkt</i>
5 oktober	Hein van der Bruggen, <i>Roermond en de Eerste Wereldoorlog</i>

2 november Joost Welten, *Antihelden, over gewone mensen ten tijde van Napoleon*

Alle lezingen vonden plaats in MFC 't Paradies te Roermond. Er waren gemiddeld 30 belangstellenden aanwezig.

Kring Land van Valkenburg en Heuvelland

Bestuursmutaties

De samenstelling van het bestuur onderging in 2015 geen wijzigingen.

Bestuurssamenstelling per 31 december 2015

C.J.L. (Constant) De Maeijer, voorzitter en secretaris, mw. R.M.W.G. (Roos) Spits-Vossen, penningmeester, ir. G.S.J.A. (Giel) Xhonneux, notulist, en de leden H. (Herbert) Kuijpers, S.H.J. (Simon) Wolfs en drs. E.J.C.G. (Emil) Thewissen.

Het bestuur vergaderde in het verslagjaar tienmaal.

Leden

De kring telde 117 leden per 31 december 2015 (op 31 december 2014 waren dat er 125).

Lezingen

15 januari	Lei Heijenrath, <i>Frans Corneli, een vergeten parlementariër</i> (in samenwerking met de Heemkundekring Sankt Tolbert in lokaal Óp Sankt Tolbert in Vaals) (40 belangstellenden)
26 februari	Jaarvergadering gevolgd door een lezing van François Van Gehuchten, <i>Bokkenrijders, de processen der schande in Limburg</i> (in samenwerking met de Heemkundevereniging Schimmert en het Bokkenrijdersgenootschap, in zaal 't Weverke in Schimmert)(50 belangstellenden)
9 april	Karen Jeneson, <i>Augustus en de Euregio</i> (in samenwerking met de heemkundevereniging Klimmen georganiseerd in Zalencentrum Keulen te Klimmen) (55 belangstellenden)
30 april	Rombout Nijssen, <i>De eerste wereldoorlog in Belgisch Limburg</i> (in hotel Monopole te Valkenburg)(35 belangstellenden)
20 augustus	Karen Jeneson, <i>Archeologische opgravingen te Xanten</i> (in samenwerking met de Heemkundevereniging Schin op Geul georganiseerd, in 't Geboew te Schin op Geul)(45 belangstellenden)
15 september	Geert Verbeet, <i>1914-18, Moeilijke jaren voor beide Limburgen</i> (in samenwerking met de heemkundevereniging Houthem-Sint Gerlach, in de Holle Eik te Houthem)(50 belangstellenden)
8 oktober	Lou Heijnsens, <i>Hoe herinneren wij ons het NSB-kopstuk Max graaf de Marchant et d'Ansembourg</i> (in café De Zwarte Ruiter te Gulpen)(50 belangstellenden)

Excursies

- 11 april Bezoek aan de tentoonstelling over keizer Augustus in het Thermenmuseum in Heerlen (2 deelnemers)
- 30 mei Bezoek aan het oorlogsmuseum De Brug in Vroenhoven (8 deelnemers)
- 22 augustus Excursie naar Kevelaar en Xanten onder leiding van Karen Jeneson in samenwerking met de heemkundevereniging Schin op Geul (49 deelnemers)

Overige activiteiten

- 14 maart Jaarlijkse contactdag voor heemkundeverenigingen (in samenwerking met Kring Parkstad en Heemkundevereniging De Auw Kapel) te Lemiers. Het onderwerp was mondelinge geschiedenis: *Je kunt me nog meer vertellen, Wat, hoe en waarom?* Lezing door Marcel Put.
- 17 oktober Kring was gastheer voor de Algemene Ledenvergadering van het LGOG (Hotel Monopole te Valkenburg). J. Silvertand hield in de middag een lezing over en verzorgde daarna een bezoek aan de kasteelheuvel van Valkenburg.
- 17 november Gezamenlijke bijeenkomst met Veldeke Krink Vallekeberg en IVN Valkenburg in hotel Monopole te Valkenburg. M. Stevens gaf een lezing over kadastrale gegevens van de gemeente Valkenburg (49 belangstellenden)

Kring Maas en Niers

Bestuursmutaties

De samenstelling van het bestuur onderging in 2015 geen wijzigingen.

Bestuurssamenstelling per 31 december 2015

Mw. mr. M.H.A. Lam-Jetten, (interim) voorzitter, tevens secretaris, P.L.J. Wolters, penningmeester, en de leden mw. G.P.J.M. Dinnessen-Wijers, mw. M.J.P.L. Simons-Martens, mw. C. Gotink en E. Rijniers.

Het bestuur vergaderde in het verslagjaar negenmaal.

Leden

De kring telde 109 leden per 31 december 2015 (op 31 december 2014 waren dat er 113).

Lezingen

- 15 januari Mw. Anneke Vahl, *Leven en werk van Pierre Cuypers* (48 belangstellenden)
- 5 maart Jaarvergadering met aansluitend lezing door mw. dr. Annelies Koster, *Het grafveld van Noviomagus* (36 belangstellenden)
- 9 april Prof. dr. Peter Nissen, *Norbertus van Gennep en zijn spiritualiteit* (oude stadhuis van Gennep)(38 belangstellenden)

- 21 mei T. Couwenberg, *Geschiedenis van Hotel De Plasmolen* en mw. T. Dinnessen, *Documenten uit het parochiearchief van Ottersum* (38 belangstellenden)
- 22 oktober Bert van Laer, *DNA en genealogie* (31 belangstellenden)
- 10 december Xavier van Dijk, *Huys de Hildert* (bibliotheek Bergen) (23 belangstellenden)

Excursies

- 21 februari Bezoek aan het Nationaal Bevrijdingsmuseum te Groesbeek in verband met herdenking 70 jaar bevrijding van Noord-Limburg (32 deelnemers)
- 7 maart Excursie en tegenbezoek van de leden van Kring Ter Horst aan Gennep (67 deelnemers)
- 26 september Excursie naar Peeldorp Griendtsveen (28 deelnemers)

Overige activiteiten

- 18 april Kring Maas en Niers was gastheer voor de Algemene Ledenvergadering van LGOG
- 7 juni Opening tentoonstelling *Een kennismaking met Norbertus van Gennep*, in de crypte te Gennep (18 belangstellenden)

Kring Maastricht

Bestuursmutaties

Tijdens de jaarvergadering op 13 april werd afscheid genomen van dr. T.A.S.M (Titus) Panhuysen, voorzitter, en van J.M.E. (Joep) Mans, penningmeester. Mw. mr. L.T.M. (Lucy) Willems en mw. drs. L. (Lita) Wiggers traden toe tot het bestuur. In opvolging van Panhuysen werd mw. L. Wiggers gekozen. Het penningmeesterschap werd voortgezet door mw. M. Dickhaut.

Er werd vijf keer vergaderd.

Bestuurssamenstelling per 31 december 2015

Mw. drs. L. Wiggers, voorzitter, prof. dr. E. (Ernst) Homburg, vice-voorzitter, dr. E.W.G. (Eric) Lemmens, secretaris, mw. drs. M.F.A. (Monique) Dickhaut, penningmeester, en de leden, drs. K. (Kris) Förster, dr. A.P.M. (Fred) Cammaert en mw. mr. L.T.M. (Lucy) Willems.

Het bestuur vergaderde in het verslagjaar vijfmaal.

Leden

De kring telde 646 leden per 31 december 2015 (op 31 december 2014 waren dat er 637).

Lezingen

- 5 januari Nieuwjaarsborrel gevolgd door een lezing van dr. Titus Panhuysen, *Hoe zit het nou met die Romeinse steden in Limburg en waarom steekt Nijmegen Maastricht de loef af?* (210 belangstellenden)
- 2 februari Prof. dr. Flor Aarts, *Taalverloeding in Nederland* en dr. Lou Spronck, *Literatuur in Limburg* (90 belangstellenden)
- 2 maart Mw. mr. Willy Keijser-Schuurman, *Limburgse zilversmeden en hun productie in het Ancien régime* (101 belangstellenden)
- 13 april Jaarvergadering gevolgd door een lezing van mw. dr. Bernadette van Hellenberg Hubar, *De genade van de steiger, monumentale schilderkunst in het interbellum (met een accent op Maastrichtse voorbeelden)* (100 belangstellenden)
- 5 oktober Dr. Geert Verbeet, *1915: het cruciale jaar voor de beide Limburgen in de moeilijke tijd van WO I* (150 belangstellenden)
- 2 november Prof. dr. Ad de Jong, *Kruisbestuiving of stoorzenders? Voorwerpen van kunst en geschiedenis in Genootschapscollecties* (68 belangstellenden)
- 7 december Dr. Chris Dols, *Feitenhonger. Godsdienstsociologen en hun instituten en analyses in Limburg in de eerste decennia na de Tweede Wereldoorlog, met een focus op Maastricht* (80 belangstellenden)

Alle lezingen werden gehouden in Stayokay, Maasboulevard 101 te Maastricht.

Excursies

- 21 maart *Op bezoek bij de bureu* in Gronsveld (thematische wandeling). Na een inleidende lezing van Maarten Heijnen (voorzitter van de Stichting Grueles) volgde een rondleiding in de kerk van Gronsveld en een wandeling door het kasteelpark met uitleg door mr. Jacques van Rensch. Daarna werd een bezoek gebracht aan het Streekmuseum met demo's en uitleg door medewerkers van de sectie Streekmuseum van Grueles (64 deelnemers)
- 12 en 13 mei *Lieux de Mémoire* (avondexcursies). Deze excursies stonden in het teken van het thema *Gedrukt in Maastricht*. Eén wandeling leidde door de stad langs verschillende locaties waar ooit Maastrichtse drukkers actief waren, gevolgd door een bezoek aan het depot van het Regionaal Historisch Centrum Limburg (gids: drs. Emile Ramakers). De tweede wandeling leidde naar het Drukkunstmuseum in de Jodenstraat (gids: René Glaser) en aan het FabLab Maastricht (42 deelnemers)

Sponsoring

Er werd sponsoring genoten van ThissenGroutarsVrancken-Team Notarissen.

Er konden vrijwilligers worden aangetrokken voor het distribueren van de *Publications en Maaslandse Monografieën*. De opbrengst daarvan kwam ten goede aan de Kring.

De verslagen van de diverse activiteiten zijn na te lezen op de website (rubrieken: Terugblik en Archief). Het jaarprogramma werd bij de leden en bij derden bekendgemaakt door middel van een poster, boekenlegger, website en persberichten.

Kring Parkstad Limburg

Bestuursmutaties

In verband met drukke werkzaamheden heeft H. Beyer zijn bestuurslidmaatschap beëindigd. Tijdens de jaarvergadering op 7 september werden mw. T. Berben-Anemaat en drs. M. Put tot bestuurslid gekozen.

Bestuurssamenstelling per 31 december 2015

Drs. M.W. van der Weerden, voorzitter, mw. ing. E.T.A. Peerboom-van der Meer, secretaris, mw. M.J.H. van der Weerden, penningmeester, en de leden drs. R.J. Herpers, R. Moermans, mr. ir. J.J.W.M. Smeets, mw. A. Wolters MA, mw. T. Berben-Anemaat en drs. M. Put. Het bestuur vergaderde in het verslagjaar vijfmaal.

Externe contacten/belangenbehartiging

Bestuursleden waren in het verslagjaar aanwezig bij een aantal studie- en contactdagen, bij de organisatie van de Open Monumentendag Heerlen, symposia en openingen van tentoonstellingen.

Leden

De kring telde 260 leden per 31 december 2015 (op 31 december 2014 waren dat er 263).

Lezingen

Het jaarprogramma werd bij leden en derden bekendgemaakt door middel van de website, een boekenlegger en het gebruik van *social media*. De kringbijeenkomsten werden gehouden in het Bernardinuscollege, Akerstraat 95 te Heerlen.

19 januari	Lezing Ton Hendricks en Aryan Klein, <i>De herbouw van kastelen</i> (105 belangstellenden)
23 februari	Lezing Piet van Hees, <i>Van Lust, Spot en Zinnelijk genot</i> (50 belangstellenden)
31 maart	Lezing Willibrord Rutten, <i>Russische gevangenen voor de mijnen</i> (Bibliotheek Kerkrade 50 belangstellenden)
13 april	Lezing Jan de Jong, <i>Staatstoezicht op de Mijnen</i> (publicatie van Frans Bastin) (110 belangstellenden)

- 11 mei Lezing Holger Dux, *Historie van Aken* (45 belangstellenden)
- 7 september Jaarvergadering met aansluitend lezing Jo Schoormans, *De Rode Reus* (60 belangstellenden)
- 26 oktober Ben Gales, Het begin van de mijnbouw in Limburg (Bibliotheek Nieuwenhagen)(63 belangstellenden)
- 23 november Karen Jeneson, *Ontwikkelingen omtrent het Romeins badhuis in Heerlen* (in samenwerking met sectie Archeologie, AVL)(75 belangstellenden)
- 14 december Lezing Bernard Jochems, *Het verloop van de mijnsluiting* (65 belangstellenden)

Excursies

- 31 januari Excursie naar Leiden, Tentoonstelling Carthago (35 deelnemers)
- 25 april Excursie naar Stolberg en Cornelimünster (D)
- 7 juni Excursie Leuven (B)(41 deelnemers)
- 10 oktober Excursie *Verwondering in Beton*, Duitsland (30 deelnemers)
- 31 oktober Excursie *Verwondering in Beton*, België (27 deelnemers)

Overige activiteiten

Ondernemers in de steenkolenmijnbouw

Op 11 juni werd een middagsymposium georganiseerd in samenwerking met de LGOG commissie COOL, *Ondernemers in de steenkolenmijnbouw* (55 deelnemers)

Verwondering in beton/Wunder in Beton

Op 20 oktober organiseerde Kring Parkstad samen met de Commissie Limburgse Kerkgeschiedenis van het LGOG en de Vrienden van SCHUNCK*/Architectuur in het Continium te Kerkrade het Euregionaal Symposium *Verwondering in beton/Wunder in Beton* Aan dit symposium werkten mee: architectuurhistoricus dr. Holger A. Dux (Volkshochschule Aachen), dr. Antoine Jacobs (voorzitter Commissie Limburgse kerkgeschiedenis), voormalig stadsbouwmeester van Heerlen, Ton van Mastrigt, architect Hans Pannemans (voormalig voorzitter Vrienden van het Vitruvianum), prof. Dr. Frank Pohle (RWTH Aachen, Geschichte und Kultur der Region Maas/Rhein) en dr. ir. architect Stephanie Van de Voorde (Vrije Universiteit Brussel)(65 deelnemers).

Aan dit symposium waren twee excursies verbonden. Op 6 oktober werd een bezoek gebracht aan *Wunder in Beton* in de regio Aken/Keulen onder leiding van prof. Pohle en op 31 oktober aan Brussel onder leiding van dr.ir. Van de Voorde.

Kring Ter Horst

Bestuursmutaties

De samenstelling van het bestuur onderging in 2015 geen wijzigingen.

Bestuurssamenstelling per 31 december 2015

Drs. M.P.G.M. van den Munckhof, voorzitter, P.J.T. Vissers, secretaris, P. Jakobs, penningmeester, en de leden ing. P.J.M. Jakobs, mw. W.J.G. Seuren-Keijzers, A.H. Snellen en drs. X.C.C. van Dijk.

Het bestuur vergaderde in het verslagjaar zesmaal.

Leden

De kring telde 150 leden per 31 december 2015 (op 31 december 2014 waren dat er 155).

Lezingen

28 januari	Eric Lemmens, <i>"Tweehonderd jaar Koninkrijk" met speciale aandacht voor de plaats die de provincie hierin had</i> (55 belangstellenden)
12 maart	Jaarvergadering met aansluitend een lezing van Xavier van Dijk, <i>Huis De Hildert</i> (40 belangstellenden)
8 april	Peter te Poel, <i>De Meester van Elsloo</i> (55 belangstellenden)
16 september	Jan Sanders, <i>De Norbertijnen in Horst</i> (46 belangstellenden)
11 november	Cees Verhagen, <i>Spotten met de vijand. Spotprenten tijdens de Eerste Wereldoorlog</i> (52 belangstellenden)
16 december	Mw. Kitty Jansen, <i>Decembergebruiken in beweging; over Sinterklaasgebruiken en rituelen rondom Kerstmis</i> (45 belangstellenden)

Excursies

7 januari	Bezichtiging van de St. Odakerk, met inleiding en rondleiding door Harrie Litjens (50 deelnemers)
7 maart	Kleine excursie naar Gennep, in samenwerking met Kring Maas en Niers. Eerst werd de St. Martinuskerk bezocht met daarin het Religieus Museum. Deken Huisman verzorgde een inleiding. Daarna bezichtiging van de tentoonstelling in de bibliotheek over de gebeurtenissen in het voorjaar van 1945 (37 deelnemers)
14 maart	Planten mispelboom. Bij gelegenheid van het 40-jarig bestaan van Kring Ter werd aan de gemeente Horst een mispelboom aangeboden (in samenwerking met de <i>Stichting Horster Landschap</i>) (30 belangstellenden)
5 april	Eendaagse excursie naar Antwerpen waar de beeldentuin van Middelheim en het MAS werden bezocht. Onder leiding van een gids werd een wandeling door Berchem gemaakt en konden de vele gebouwen uit de Jugendstilperiode worden bewonderd (47 deelnemers)
22 december	Excursie naar de Kerk van de parochie O.L. Vrouw Troosteres der Bedrukten in Tienray met een inleiding door Harrie Raaymakers en pastoor Verheggen (45 deelnemers)

Overige activiteiten

- 1 juli Zomeravondwandeling door Swolgen. Na een korte inleiding door Eric Elbers over de St. Lambertuskerk volgde een rondleiding door het dorp waar onder meer het graf van Bertus Aafjes werd bezocht (30 deelnemers)

Cursus

Zoals ieder jaar werd in het winterseizoen een cursus georganiseerd. Dit jaar werd gekozen voor drie cursusavonden over *Literatuur in Limburg*. De lezingen werden verzorgd door drie inleiders. Dit waren Lou Spronck, *van Veldeke tot Ton van Reen. Literatuur in Limburg tussen 900 en nu*; Rob Molin, *Bertus Aafjes* en Ton van Reen over zijn leven als schrijver. De cursus werd gehouden in de instructieruimte van museum De Kantfabriek in Horst op 20 januari, 3 februari en 10 februari (26 deelnemers).

INFO LGOG Kring Ter Horst

In 2015 verschenen onder redactie van J.H. Jenniskens en J.T.L. Duijf de nummers 52 (februari) en 53 (september) van *INFO*. In de *INFO* zijn onder meer opgenomen de verslagen van de jaarvergadering, de wintercursus, lezingen en andere activiteiten. Verder verzorgden Wim Moorman, Xavier van Dijk, Hans Steenmetz, Hay Mulders en Harrie Raaymakers regelmatig een vaste rubriek. De redactie verzorgde in ieder nummer een interview met een bekende streekgenoot. Verder waren er losse artikelen en interviews die inhaakten op de actualiteit. Het blad verschijnt in een oplage van 200 exemplaren en wordt mede mogelijk gemaakt dankzij bijdragen van regionale sponsors.

TerHorstNet

Mede op initiatief van het bestuur van de LGOG Kring Ter Horst heeft de gemeente een werkgroep ingesteld om tot een digitale database te komen van archieven, oude foto's en ander beeldmateriaal, dat te maken heeft met het verleden van de gemeente Horst aan de Maas. Als voorbeeld is genomen het Venrayse RooyNet. Het bestuur van LGOG Kring Ter Horst is vertegenwoordigd in de werkgroep. Gedurende het jaar 2011 is TerHorstNet gestart en draait nu op verschillende plaatsen. In 2013 werd het project ondergebracht bij de bibliotheek in Horst. In 2015 werd besloten het project te stoppen wegens een gebrek aan financiën.

Historisch Educatief Platform (HEP)

De website van Het Historisch Educatief Platform wordt veelvuldig geraadpleegd. Deze site bevat veel lesprogramma's voor het onderwijs. De onderwerpen die gekozen worden moeten betrekking hebben op de historie van de omgeving in de ruimste zin van het woord. Momenteel wordt bekeken of er mogelijkheden zijn om de website te moderniseren en aan te vullen.

Overleg Heemkundeverenigingen

Jaarlijks wordt een bijeenkomst georganiseerd van het Regionaal Overleg met de Heemkundeverenigingen. Aanwezig zijn vertegenwoordigers van America, Broekhuizen, Grubbenvorst, Meerlo-Wanssum, Melderslo, Merselo, Sevenum, Venray, Castenray, Helden en Horst. Er wordt uitgebreid van gedachten gewisseld over elkaars activiteiten. In het verslagjaar werd op 2 december in Helden vergaderd. Kring Ter Horst was vertegenwoordigd door Jacques Kelleners.

Kring Venlo

Bestuursmutaties

Tijdens de Jaarvergadering op 16 maart werd H. van Dijck gekozen als bestuurslid. Per 22 juni is Frits van Wijlick op eigen verzoek teruggetreden als bestuurslid. Per 9 juli is Hay Clabbers toegetreden als kandidaat bestuurslid (secretaris).

Bestuurssamenstelling per 31 december 2015

Drs. J. Peeters, voorzitter, G. Driessen, penningmeester, H. Clabbers, secretaris, en de leden (tevens Activiteitencommissie) mw. L. van Hees, M. Walter, H. van Dijck en mw. I. Metzemaekers-Douma.

Het bestuur vergaderde in het verslagjaar negenmaal.

Leden

De kring telde 269 leden per 31 december 2015 (op 31 december 2014 waren dat er 277).

Lezingen en excursies

De convocaten voor de lezingen en de excursies werden ook naar persdiensten en bevriende verenigingen gezonden. De lezingen werden gehouden in gemeenschapshuis *De Bantuin*. Niet-leden betaalden voor het bijwonen van een lezing € 5,-.

Lezingen

12 januari	Piet Pepels, <i>Maasboulevard Venlo en andere grote ontwikkelingen in de binnenstad van Venlo</i> (98 belangstellenden)
16 maart	Marcel Hoogenhuis, <i>Mythes uit de Venlose oorlogshistorie</i> (128 belangstellenden)
13 april	Rene Vos en Jan Boeijen, <i>Limburgse jongens in Nederlands-Indië en Nieuw Guinea 1945-1962</i> (105 belangstellenden)
1 juni	Hans van den Broek, <i>Geneeskundige achtergronden bij wonderen</i> (84 belangstellenden)
22 augustus	Jan Voss, <i>Steilrand en fotopresentatie</i> (19 belangstellenden)
14 september	John Jagt, <i>Was Venlo e.o. óók een Jurassic Park</i> (38 belangstellenden)
19 oktober	Winfried Timmers, <i>Steyl een veilige haven: toppunt van Gastfreundschaft</i> (66 belangstellenden)

- 16 november Gerrit van der Vorst, *Venlo en de Jodenvervolging* (87 belangstellenden)
 7 december Rob Vos, *Het ontstaan van het Limburgse Landschap* (66 belangstellenden)

Excursies

- 21 maart Middag excursie naar museum *Van wasrol tot dvd* (19 deelnemers)
 13 juni *Topstukken RMO* in het Limburgs Museum te Venlo (15 deelnemers)
 3 oktober Kasteel Kessel (44 deelnemers)
 10 oktober Dagexcursie naar het Ketelhuis Steyl en Wagenwerkplaats Blerick (in samenwerking met WIEL (Werkgroep Industrieel Erfgoed Limburg))(48 deelnemers)

Overige activiteiten

Symposium 1815-2015

Op 12 september organiseerde de Kring in samenwerking met de Historischer Verein für Geldern und Umgegend in Gedern (D) het symposium 1815-2015. *Het noordelijke Maas-Rijn gebied na het Congres van Wenen/ (1815-2015. Der nördliche Maas-Rhein-Raum nach dem Wiener Kongress)*. Het programma voorzag in een aantal lezingen en de mogelijkheid tot discussie. Er waren lezingen van prof. dr. Ralf Peter Fuchs (*Der Rhein-Maas-Raum und das Gleichgewicht in Europa*; een historisch overzicht van de ideeën over het machtsevenwicht in Europa en hun betekenis voor het Maas-Rijn gebied), prof. dr. Irmgard Hantsche (*Territoriale Veränderungen im Rhein-Maas-Raum durch den Wiener Kongress*), dr. Gerard Venner (1815. *Preußen an der Maas?*; de problemen bij het trekken der nieuwe grenzen), Gerd Halmanns (*Niederrheinische 'Franzosen' werden 'Preußen'*; de concrete gevolgen van de periode 1814/15 voor Weeze, nu: Kreis Kleve), drs. Bert Thissen (*Nach dem Regimewechsel die Abrechnung? Beamte in Kleve und das Ende der französischen Herrschaft*; de kwestie breuk of continuïteit bij de ambtenaren), drs. Frans Hermans (*Nieuw land in kaart. De kaart van de linker Maasoever 1819*) en prof. dr. Heinz Eickmans (*Das Ende der 'hiesigen Landes-Niederländischen Sprache' - das sprachliche Auseinanderwachsen der nördlichen Rhein-Maas-Region nach dem Wiener Kongress*; het effect van de nieuwe staatsgrens ten Oosten van de Maas op het taalgebruik van de nu weer bij Pruisen horende mensen).

Alle voordrachten worden gebundeld in een uitvoerig geïllustreerd boek. *De Historische Verein für Geldern und Umgegend* brengt het in de herfst van 2016 uit. Er waren 120 deelnemers aan dit symposium, waarvan 35 uit Nederland.

Project Venlo in kaart

Einde 2011 is op initiatief van het LGOG Kring Venlo in samenwerking met het Gemeentearchief van Venlo een werkgroep gestart met als doel historische kadastrale kaarten en andere gegevens uit het archief van de Gemeente Venlo voor een ieder digitaal te ontsluiten met behulp van een geografisch informatiesysteem. In andere gemeenten in Limburg wor-

den ondertussen soortgelijke projecten uitgevoerd, alle geïnspireerd door het *Aezel-project* in Sittard-Geleen. De Kring Venlo is lid van de Stuurgroep.

Inmiddels zijn de percelen van de binnenstad getekend en samengevoegd. Het tekenen van de buitengebieden kan pas opgestart worden als de problemen met de (digitale) opslagruimte bij het Gemeentearchief zijn opgelost. De kadastrale gegevens vanaf 1842 tot en met 1900 zijn reeds ingevoerd.

Stedenatlas Venlo.

Met de landelijke redactie is overlegd over de inhoud van de Venlose atlas. Er is een basisontwerp van de inhoud in 35 hoofdstukjes gemaakt. Op basis van de opmerkingen van de landelijke redactie zal hier nog aan worden gewerkt. In klein comité zal een nieuwe opzet worden gemaakt, waarna de uitvoering kan beginnen. Het is de bedoeling dat dit werk in 2016 wordt verricht en dat het boek dan in 2017 kan verschijnen. Een koppeling met de herdenking van *150 jaar einde van de vesting 1867-2017* is mogelijk.

Cultuurpad

In 2014 is het eerste contact gelegd met Cultuurpad, de organisatie die in het basisonderwijs in de regio het cultuuronderwijs ondersteunt. Kring Venlo heeft aangeboden om bij daarvoor geschikte lessen ondersteuning te verlenen ten aanzien van de streekgeschiedenis. Als uitvloeisel daarvan heeft de kring in het verslagjaar een bijdrage geleverd aan een project over Oorlog en Vrede van Basisschool (BS) 't Maasveld in Tegelen. Daarnaast is op persoonlijke titel meegewerkt aan een project over het Romeinse Leger van BS De Schalm in Steyl. Ook werd overleg gevoerd met J. Schatorjé, directeur van het Limburgs Museum (LM), over de mogelijkheid voor begeleiding van het LGOG bij schoolbezoeken aan het museum. Het bezoek van de schoolklas uit Steyl aan het LM kon helaas wegens een gebrek aan begeleiding vanuit de school niet doorgaan. Soortgelijke initiatieven werden ook ontwikkeld voor het voorgezet onderwijs. Alhoewel deze contacten nog zeer pril zijn, verwacht de kring er veel van. Ook is het de bedoeling dat contact gelegd wordt/gaat worden met elke school voor middelbaar onderwijs in het werkgebied van de kring. Het is duidelijk dat daarbij overlappingen tussen LGOG kringgebieden en schoolregio's niet te vermijden zijn. Zo zijn dit in de gemeente Venlo het Blaricum college, College den Hulster en het Valuascollege. In de gemeente Peel en Maas het Bouwens van der Boijecollege. In de gemeente Beesel, College Broekhin en in Horst aan de Maas, het Dendroncollege en het Cita-Verde. De contacten moeten inzicht geven welke, bij hun afstuderende, leerlingen een vervolgstudie op historische gebied gaan doen. Die leerlingen willen we voornamelijk volgen en informeren over onze activiteiten en zo mogelijk een podium bieden voor (lokaal) historisch onderzoek, het geven van presentaties, scriptiebegeleiding en zo meer.

Op deze wijze hopen wij de betrokkenheid van hen bij onze regio te vergroten en mogelijk ook het aandeel jongeren bij het LGOG te laten groeien.

Kring Venray en omgeving

Bestuursmutaties

Er werd afscheid genomen van Jan Min, voorzitter, en Frans Wilms. Zij zijn respectievelijk 9 en 5 jaar lid geweest van het bestuur. Ernest Raedts is toegetreden tot het bestuur.

Bestuurssamenstelling per 31 december 2015

E.J.H.M. (Ernest) Raedts, voorzitter, G.L.A. (Geert) Nelissen, secretaris, F.L. (Frans) Vogelzangs, penningmeester, en de leden mw. C.M.G.I. (Carla) Smits, mw. M.P.G. (Mia) Storms en mw. M. (Rita) van Gestel.

Het bestuur vergaderde in het verslagjaar negenmaal.

Leden

De kring telde 161 leden per 31 december 2015 (op 31 december 2014 waren dat er 158).

Lid van verdienste: J.J.A. (Jan) Gootzen (1995).

Externe contacten en belangenbehartiging

De Kring is aangesloten bij en neemt deel aan de activiteiten van het Historisch Platform Venray (HPV), een samenwerkingsverband van meer dan 40 verenigingen, organisaties en instellingen op het gebied van geschiedenis en volkscultuur in Venray. De Kring neemt ook deel aan het Regionaal Overleg Heemkundeverenigingen.

Lezingen

19 januari	Hans van den Broek, <i>Koorts en Honger, ofwel de geneeskunde in vroeger tijd op het platteland</i> (75 belangstellenden)
23 februari	Funs Patelski, <i>Verwantschappen tussen bekende Limburgers, met speciale aandacht voor Noord-Limburgers</i> (in samenwerking met de Sectie Genealogie)(70 belangstellenden)
23 maart	Rien van den Brand, <i>De Geschiedenis van Oostrum</i> (70 belangstellenden)
20 april	Ad Otten, <i>De geschiedenis van Gemert</i> (60 belangstellenden)
22 september	Willibrord Rutten, <i>De mijnbouw en de mijnwerkers in Limburg</i> (70 belangstellenden)
19 oktober	Frans Hoebens, <i>Achtergronden van de Kulturkampf en de gevolgen voor Limburg</i> (70 belangstellenden)
16 november	Eric Lemmens, <i>200 jaar Koninkrijk der Nederlanden. Limburg, een eigenaardig kind in de Nederlandse familie</i> (60 belangstellenden)
14 december	Ton Spamer, <i>Van Sint Maarten tot Maria Lichtmis. Kerst- en Carnavalsgebruiken en hun heidense oorsprong</i> (45 belangstellenden)

De lezingen werden georganiseerd door Sjeng Ewalds in samenwerking met het bestuur.

Excursies

- 11 april Excursie naar Oostrum, met een wandeling door het dorp, langs onder andere de Oude Watermolen, Trans Cedron, Vlasakker (voormalig klooster Bethlehem), het Bolwerk en het huidige Kerkgebouw onder leiding van leden van de Historische Kring Oostrum en Spraelant (18 deelnemers)
- 9 mei Excursie naar Gemert, met ontvangst in de Heemkamer in de voormalige Latijnse School. Hier een presentatie over lokale historische bijzonderheden en de geschiedenis van het dorp. Aansluitend een geleide wandeling door het centrum (onder meer Hofgoed, D'n Hubert (bisschoppelijk paleis), de Keulse Kar, de Bidkapel, de Pelikaan en de Heilige Losbol, de voormalige residentie van de landcommandeur van Gemert aan het Ridderplein (kasteel))(21 deelnemers)
- 21 november Excursie naar het Nederlands Mijnmuseum te Heerlen (9 deelnemers).

Overige activiteiten

Vak-O

Gemeente Venray heeft, naast andere historische verenigingen, ook het LGOG verzocht om zitting te nemen in een klankbordgroep met als taak de maatschappelijke waarde van graven in het zogeheten Vak-O van de algemene begraafplaats Boschhuizen te bepalen. Voor het LGOG is het van belang dat de historische waarde van dit deel van de begraafplaats, ontstaan door overplaatsing in 1972 van bestaande kerkhoven in het centrum van Venray, behouden blijft. In het verslagjaar zijn de graven gefotografeerd en is de monumentale waarde van de graven vastgesteld. Besluitvorming heeft niet plaatsgevonden.

Maquette

De maquette van het centrum van Venray van vóór 1940 is destijds door het LGOG geschonken aan de Gemeente Venray en gefinancierd door de uitgifte van stukken die inwoners van Venray konden adopteren. De maquette heeft geruime tijd in het Gemeentehuis gestaan, is vervolgens gaan zwerven op verschillende plekken in Venray en daarna ergens opgeslagen. Door toedoen van het LGOG is de maquette sinds 2014 weer op de vertrouwde plek in het Gemeentehuis terug. Nu zet de kring zich in om samen met de *Stichting Venray Monumentaal* de belangrijkste panden te beschrijven voor het publiek.

Rooyonet

Op de site van het LGOG binnen Rooyonet, het digitale geheugen van Venray, is de opschoningsactie van al het aanwezige materiaal voltooid. Maandelijks worden door de Kring en Rooyonet in samenwerking met verpleeghuizen bijeenkomsten georganiseerd voor het detecteren en beschrijven van oude foto's met behulp van belangstellenden. Deze bijeenkomsten zijn een doorslaand succes en worden druk bezocht.

Zorgboerderijen

Ook in 2015 heeft de Kring een aantal bijeenkomsten in zorgboerderijen georganiseerd. Met behulp van Power Point-presentaties over diverse volksgebruiken door de jaren heen wordt bij deelnemers het lange termijn geheugen geactiveerd.

Basiscursus streekgeschiedenis Venray

De door Kring Venray opgezette cursus streekgeschiedenis voorziet in een grote behoefte. In 2013 werd met de cursus gestart en was met 25 deelnemers geheel bezet. In 2015 namen 52 personen deel aan de cursus (twee groepen). Na evaluatie met cursisten en inleiders is in samenspraak met het *Rooyse Gidsen Gilde* besloten tot een herstructurering van de cursus met de Venrayse Canon als leidraad.

Kring Weert

Bestuursmutaties

De samenstelling van het bestuur onderging in 2015 geen wijzigingen

Bestuurssamenstelling per 31 december 2015

P.J.M. Korten, voorzitter, J.H.P. Lammeretz, secretaris, mw. A.M.G.C. van Wegberg-Veugen, penningmeester, en de leden G.J.F. Weerts, M. Bukkems, J.H.B. Kremers en M.J.J. van Hoef. Het bestuur vergaderde in het verslagjaar zesmaal.

Leden

De kring telde 260 leden per 31 december 2015 (op 31 december 2014 waren dat er 254).

Samenwerking

In 2015 werden de bestaande contacten met collega-verenigingen verder aangehaald. Dit betreft met name de Stichting De Aldenborgh.

P.J.M. Korten had zitting in de adviescommissie *Roerend Erfgoed en Beeldende Kunst* van de gemeente Weert; J.H.P. Lammeretz in de gemeentelijke adviescommissie *Cultuurhistorie*.

Lezingen

26 januari	Drs. E. Werps, <i>Helden van Weert</i> (115 belangstellenden)
30 maart	Jaarvergadering met aansluitend lezing door ing. Bert van Laer, <i>DNA en genealogie</i> (85 belangstellenden)
31 augustus	Drs. F. Nies en P. Korten, <i>Het bewogen leven van Antje van de Statie</i> (140 belangstellenden)
7 september	Drs. F. Nies en P. Korten, <i>Het bewogen leven van Antje van de Statie</i> (200 belangstellenden)
8 september	Drs. F. Nies en P. Korten, <i>Het bewogen leven van Antje van de Statie</i> (125 belangstellenden)

- 5 oktober Dr. Wassing, *De beeldenstorm/ Alva's Raad van Beroerten* (125 belangstellenden)

De lezingen vinden sinds augustus plaats in Brasserie-Hotel Antje van de Statie, Stationsplein 1 te Weert.

Excursies

- 21 maart Tweedaagse excursie naar Haarlem en bezoek abdij van Egmond (30 deelnemers)
- 30 mei Excursie naar Zutphen (60 deelnemers)
- 19 september Reis naar Dendermonde (86 deelnemers)
- 20 december Dagexcursie naar Dorsten inclusief Weihnachtsoratorium Bach (83 deelnemers)

11de editie van de *Cultuurhistorisch Zomer* (in samenwerking met de Geschied- en heemkundige Kring Het Land van Thorn)

- 23 juni Gluren bij de burens: Heythuysen (245 deelnemers)
- 7 juli Gluren bij de burens: Leveroy (250 deelnemers)
- 19 juli Bal Champêtre (850 deelnemers)
- 21 juli Gluren bij de burens: Sterksel (305 deelnemers)
- 4 augustus Gluren bij de burens: Bocholt Sluis-18 (B)(225 deelnemers)
- 18 augustus Gluren bij de burens: Heppeneert (B)(210 deelnemers)

Andere activiteiten

- 1 maart Cultureel evenement *Beleef de Franse tijd* (Roermond, De Oranjerie)(550 belangstellenden)
- 9 mei Genealogische contactdag (250 belangstellenden)
- 15 mei Culturele erfgoedmiddag Thorn (120 belangstellenden)
- 17 mei Zonen van het Limburgse Leveroy (210 belangstellenden)
- 2 juni Begin promotie uitgave boek *Keent, namen en bijnamen*
- 12/13 sept. Open Monumentendagen
- 10 oktober Boekpresentatie *Antje van de Statie* (110 personen belangstellenden)
- 31 oktober/ 1 november Keenter Weekend met fototentoonstelling (3.000 belangstellenden)
- 7 november Boekpresentatie *Stamtafel Weert* (325 belangstellenden)
- 9 november Thema-avond *Neutraal Midden-Limburg in WO I*, door mr. H. van der Bruggen en M. Wieërs (120 belangstellenden)
- 21 november Regiodag Archeologie in Weert

Filips van Horne 1568-2018

In 2015 werd met Cultuurwerking Sotteghem een internationaal project opgestart in het kader van de herdenking van de 450-ste sterfdag van graaf Filips van Horne en Lamoraal graaf Van Egmont. Internationale wetenschappers zijn benaderd om een onderzoek te starten. Ook worden er plannen gemaakt voor een passende herdenking.

Secties

Sectie Archeologie (Archeologische Vereniging Limburg)

Bestuursmutaties

De samenstelling van het bestuur onderging in 2015 een aantal wijzigingen. Er werd afscheid genomen van H. Sizoo, J. van den Boorn en W. Dijkman. Zij werden opgevolgd door L. Verhart, mw. A. Van de Water en mw. H. Vanneste.

Bestuurssamenstelling per 31 december 2015

Drs. R. Paulussen, voorzitter, mw. drs. B. de Fraiture, secretaris, ir. J.P.L.M.N. de Warri-
mont, penningmeester (tot 30 juni) mw. A. Van de Water, penningmeester (per 30 juni) en
de leden L. Verhart en mw. H. Vanneste

Het bestuur wordt ondersteund door de regiovertegenwoordigers R. Bloemen (regio Ven-
ray), drs. X.C.G. van Dijk (regio Horst), mw. D. Habets (regio Kerkrade), J. Wijnen (regio
Weert), A.J.M. Lupak (regio Roermond), W. Luys (regio Reuver/Swalmen/Roermond), B.
Puts (regio Simpelveld) en A. Schutte (regio Maasgouw per 30 juni).

Mw. K. Winthagen en B. Moonen, beleidsmedewerkers archeologie van de Provincie Lim-
burg, en Sjeng Kusters, depotbeheerder, zijn agendaleden.

Bestuursactiviteiten

Het bestuur vergaderde in het verslagjaar driemaal. De jaarvergadering vond plaats op 30 juni in het Huis voor de Kunsten te Roermond. De goedgekeurde notulen staan op <http://www.lgog.nl/lgogAVL.htm> en zijn alleen voor leden van de sectie via de login (lidnummer en paswoord) beschikbaar.

Op 8 oktober was het dagelijks bestuur in gesprek met de collega's van de Provincie Lim-
burg. Gespreksonderwerpen waren de problematiek van vondstmeldingen, de stand van
zaken rondom het nieuwe provinciale depot, het EAA 2017, het aanvragen van project-
subsidies en het vergroten van het publieksbereik bij archeologische manifestaties. Op 25
november vergezelden Rob Paulussen en Béatrice de Fraiture leden van het hoofdbestuur
bij hun officiële kennismaking met de nieuwe gedeputeerde voor archeologie, Hans Teunis-
sen.

Leden

De sectie telde 339 leden per 31 december 2015 (op 31 december 2014 waren dat er 331).

Activiteiten

De AVL vormt een actieve koepelorganisatie voor archeologie in Limburg. De AVL- leden vormen een groot netwerk waarin kennis en ervaring wordt uitgewisseld.

24 januari	Rondleiding 'In het spoor van de Vikingen' door Wim Dijkman in het Centre Céramique te Maastricht (25 deelnemers)
31 januari	Archeo-wandeling onder leiding van Wiel Luys en Leo Verhart in Swalmen (60 deelnemers)
7 februari	Lezing Op zoek naar de Neanderthaler in de Limburgse löss: 35 jaar pleistocene archeologie in historisch perspectief door Jean Pierre de Warrimont. Bijdrage aan 25 ^e Steentijddag te Leiden (220 belangstellenden)
8 maart	Vrouwen in de Archeologie Dag-lezing over keizerin Agrippina door Ylva Klaassen te Roermond (20 belangstellenden)
12/13 maart	Cursus vuursteen artefacten tekenen in samenwerking met het Huis voor de Kunsten en Ex-Situ Silex, Roermond (14 deelnemers)
11 april	Limburgse Archeologie Dag in het Limburgs Museum (LM) te Venlo in samenwerking met het LM, Steunpunt Archeologie en Monumentenzorg en archeologisch adviesbureau RAAP (80 deelnemers)(zie hierna)
7 juni	Archeo-Familiedag in Praktisch Educatief Buitencentrum Moerveld (50 deelnemers)
13 juni	Busexcursie naar Archeopark Xanten en Burg Linn bij Krefeld (30 deelnemers)
13 november	Studiemiddag Haantje van Buchten in het Limburgs Museum in samenwerking met het LM, Museum Het Domein en het Euregionaal Historisch Centrum Sittard (53 deelnemers)
14 november	Publieksmiddag Haantje van Buchten in het Euregionaal Historisch Centrum te Born (50 deelnemers)
21 november	Regiodag in Weert in samenwerking met Stichting Streekarcheologie Peel, Maas en Kempen (PMK)(29 deelnemers)(zie hierna)
23 november	In samenwerking met Kring Parkstad lezing over nieuw onderzoek Romeins Badgebouw te Heerlen door Karen Jeneson(120 belangstellenden)
12 december	Rondleiding tentoonstelling Top!stukken in het Limburgs Museum door Leo Verhart (20 deelnemers)
13 december	Lezing Eugène Dubois en zijn besluit om de missing-link te zoeken door Jean Pierre de Warrimont in het Familiemuseum te Eijsden (100 belangstellenden)

Overige activiteiten

Werkgroep Educatie

De Werkgroep Educatie was samengesteld uit mw. H. Vanneste, voorzitter (per 30 juni), B. Puts, secretaris, en de leden J.P. de Warrimont, mw. M. Aarts, mw. D. Habets, R. Paulussen, mw. A. Van de Water en J. van den Boorn. Zij kwamen driemaal in vergadering bijeen.

Werkgroep AiL

Vanwege het opgaan van het kwartaalblad *Archeologie in Limburg* in *De Maasgouw* werd de werkgroep eind 2015 opgeheven. Archeologische inbreng in *De Maasgouw* is nu geborgd met Marion Aarts en Jean Pierre de Warrimont.

Werkgroep Archeologische Kroniek van Limburg

De werkgroep Kroniek (ten behoeve van het Jaarboek) was samengesteld uit L. Verhart en mw. B. de Fraiture. De werkgroep vergaderde tweemaal.

In de Publications 2014 (PSAHL 150) verscheen de Archeologische Kroniek van Limburg 2013. Dit overzicht van de belangrijkste archeologische onderzoeken in Limburg werd samengesteld door Leo Verhart (prehistorie), Marion Aarts (Middeleeuwen) en Karen Jensen (Romeinse tijd). De coördinatie lag in handen van Béatrice de Fraiture.

Werkgroep Ruimtelijke Ontwikkeling (RO)

De werkgroep was samengesteld uit R. Paulussen, W. Vroom, J.P. de Warrimont, W. Luys en mv. A. Van de Water. De werkgroep vergaderde negenmaal.

Overige activiteiten

LAD 2015

Op zaterdag 11 april werd in het Limburgs Museum te Venlo de Limburgse Archeologie Dag (LAD) gehouden. De LAD stond 's ochtends in het teken van het thema *Zeven vette jaren? Archeologisch onderzoek in de provincie Limburg 2006-2013* en 's middags in het teken van *Archeologen in actie: nieuwe onderzoek en bijzondere ontdekkingen*.

Guillonpenning

Tijdens de LAD werd aan Henk Plettenberg, sinds 1992 lid van de gemeentelijke werkgroep archeologie Kerkrade, de Guillonpenning uitgereikt.

Regiodag

De jaarlijkse regiodag werd dit jaar op 21 november in Weert georganiseerd. Er werden vier

lezingen gegeven door archeologen die professioneel werkzaam zijn binnen het archeologische werkveld en die ook actief zijn bij hun plaatselijke amateurvereniging.

Website

De layout van de website van de AVL werd onder handen genomen en aangepast (www.lgog.nl/archeologie.htm). Hans Sizoo stak veel energie in het up to date houden van de site. Intranet – het besloten gedeelte van de site alleen toegankelijk voor AVL-leden – krijgt steeds meer vorm. Veel extra informatie (archeologische rapporten, beleidsstukken, artikelen) wordt als service aan de leden geboden.

Nieuwsflits

Dit verslagjaar werden 2 Nieuwsflitsen gepubliceerd. In januari en in oktober verscheen respectievelijk de 17de en 18de Nieuwsflits. In totaal 15 A4-tjes met korte actuele berichtjes over archeologie in Limburg en andere archeologische wetenswaardigheden. De Nieuwsflitsen worden per e-mail aan 250 AVL-leden verstuurd.

De redactie bestaat uit Anneleen Van de Water (eindredactie), Jean-Pierre de Warrimont, Béatrice de Fraiture en Hans Sizoo.

Limburgs Landschap

In het tijdschrift van Limburgs Landschap vervolgde Leo Verhart dit zijn serie columns over de relatie archeologie en landschap. Voorwaarde was dat alleen landschappen genoemd mochten worden die in bezit zijn van deze stichting. Van de regio-vertegenwoordigers ontving hij diverse suggesties daartoe.

Archeologische vondsten in Limburg

Leo Verhart trad 6 keer op in L1 Avondgasten. Hij vertelde daar over archeologische vondsten in Limburg.

Advisering archeologisch onderzoek

Wiel Luys heeft de gemeenten Roermond en Beesel geadviseerd met betrekking tot archeologische onderzoeken en potentiële archeologische terreinen. Ook heeft hij informatie verschaft aan archeologische bureaus die onderzoek deden in de gemeenten Roermond en Beesel.

Onderzoek Romeins dakpannenmateriaal

Wiel Luys en Leo Verhart en enkele leden van de Heemkundevereniging Maas- en Swalm-dal zetten het onderzoek van Romeins dakpanmateriaal voort. Het doel is om te bepalen of er relaties bestaan tussen Romeinse productieplaatsen en nederzettingen in de regio tussen Roermond en Venlo. Afronding zal begin 2016 plaats vinden.

Glasvondst Roermond

Het werk – naar aanleiding van de eerste en tweede glasvondst in Roermond – dat Ton Lupak met de Werkgroep Archeologie Roermond (WAR) en een aantal vrijwilligers in 2014 is begonnen werd in 2015 voortgezet. Het materiaal bestaat voor het overgrote deel uit neo-gotisch glas, waarschijnlijk afkomstig uit het atelier van de firma Nicolas, een van de drie grootste glasfirma's uit het Nederland van de 19^e eeuw.

Opgraving Oppe Brik in Reuver

In oktober werd onder leiding van Wiel Luys en Leo Verhart door leden van de heemkundevereniging Maas- en Swalmdal meegeholpen aan een opgraving van een laat neolithische vindplaats te Oppe Brik in Reuver. Enkele groepen van een basisschool en een VO-school in Reuver werden rondgeleid op het opgravingsterrein en mochten zelf ook onderzoek doen.

Jong geleerd

Voor leerlingen van groep 8 van de basisschool St. Theresia (Boukoul) heeft Wiel Luys een rondleiding en een speurtocht verzorgd in het museum van Asselt.

Sectie Genealogie

Bestuursmutaties

In het verslagjaar werd afscheid genomen van M.M.J.A. (Thieu) Wieërs en trad C.M.W. (Kees) Hessels toe tot het bestuur. Wieërs blijft wel verbonden aan de sectie als adviseur.

Bestuurssamenstelling per 31 december 2015

H.J. (Bert) van Laer, voorzitter, ing. F.C.A.J. (Fred) Baltus, secretaris en webbeheerder, A.J. (Arno) Coopmans, vice-voorzitter, C.M.W. (Kees) Hessels, penningmeester, het lid mw. E.P.A.M. (Liesbeth) Dirks-Jessen en de adviseurs R.J.P.M. (René) Vroomen (tevens voorzitter Commissie Heraldiek & Banistiek), A.S.M. (Funs) Patelski (hoofd- en eindredacteur LTG) en M.M.J.A. (Thieu) Wieërs.

Bestuursactiviteiten

Het bestuur had in het verslagjaar vijf reguliere vergaderingen.

Het bestuur vertegenwoordigde de sectie bij diverse bijeenkomsten en onderhield contacten met zusterverenigingen. Arno Coopmans heeft zitting in het voorzittersoverleg van enkele grote Nederlandse genealogische organisaties en verenigingen.

Gedurende het verslagjaar werd uitvoering gegeven aan het Werkplan 2015/2016 en aan de voorbereidingen voor het organiseren van de 11^e Genealogiedag Limburg op 12 maart 2016. Dit laatste samen met NGV afdeling Kempen- en Peelland, NGV afdeling Zuid-Limburg, Koninklijke Vereniging Familiekunde Vlaanderen - Provincie Limburg vzw en het Regionaal Historisch Centrum Limburg. Hiervoor vergaderde het bestuur in 2015 vijfmaal.

Vanwege de Sectie werden in 2015 twee Nieuwsbrieven uitgegeven voor de leden en werd de website verder aangevuld en geperfectioneerd. Fred Baltus en Arno Coopmans vormen de redactie voor de digitale Nieuwsbrieven en onderhouden de website.

De werkzaamheden voor het samenstellen van het *Derde Limburgs Kwartierstatenboek* werden in 2015 afgerond. Dit project werd mede gedragen door de NGV afdeling Zuid-Limburg. Op 21 november 2015 vond de presentatie van het boek plaats in het Cuypershuis te Roermond.

Leden

De Sectie telde 442 leden per 31 december 2015 (op 31 december 2014 waren dat er 444). Er werden 11 (2014: 11) ruilabonnementen onderhouden en 21 personen (2014: 17) hadden alleen een abonnement op het *Limburgs Tijdschrift voor Genealogie*.

Activiteiten

23 februari	Lezing te Venray door Funs Patelski, <i>Noord Limburgse Verwantschappen</i> (i.s.m. Kring Venray)(ca. 70 belangstellenden)
12 maart	Lezing te Sittard door Jean Knoors, <i>Barbou van Born</i> (i.s.m. Kring Westelijke Mijnstreek)(ca. 30 belangstellenden)
9 mei	Genealogische Markt te Weert i.s.m. Stichting de Weert en het Gemeentelijk Archief Weert (ca. 90 belangstellenden)
9 mei	Jaarvergadering te Weert met aansluitend lezing door Funs Patelski, <i>Verwantschappen tussen bekende Limburgers, met speciale aandacht voor Midden-Limburgers</i> (ca. 50 belangstellenden)
22 oktober	Lezing te Ottersum door Bert van Laer, <i>DNA en Genealogie</i> (i.s.m. Kring Maas en Niers)(ca. 70 belangstellenden)
14 oktober	Lezing te Maaseik door Fred Baltus, <i>WieWasWie</i> (i.s.m. Koninklijke Vereniging Familiekunde Vlaanderen - Provincie Limburg vzw)(ca. 40 belangstellenden)

Limburgs Tijdschrift voor Genealogie (LTG)

Wijzigingen in de samenstelling van de redactie

In het verslagjaar vonden geen wijzigingen plaats in de samenstelling van de redactie.

Samenstelling redactie per 31 december 2015

A.S.M. (Funs) Patelski, hoofd- en eindredacteur, H.J. (Bert) van Laer, redactiesecretaris, en de leden A.P.J.H. (Ton) van den Berg en J.H. (Jan) Hanssen.

Het redactionele beleid van de 43e jaargang (2015) is een voortzetting van de weg die door de huidige redactie is ingeslagen. Verbetering van kwaliteit zowel naar inhoud als uitvoering staan hoog in het vaandel. Hierbij wegen de wensen van de leden van Sectie Genealogie

uiteraard zwaar mee. De totale omvang van deze jaargang omvatte 132 pagina's, 4 meer dan het vorige jaar. Dit alles heeft er mede toe geleid dat de oplage en het aantal leden van Sectie Genealogie stabiel is gebleven. In de vrije verkoop is een relatief sterke vraag ontstaan naar losse en eerder verschenen nummers hetgeen aan de beoogde kwaliteitsverbetering mag worden toegeschreven en de verbeterde PR-activiteiten door middel van de Nieuwsbrieven en de website. Ook de goede samenwerking met de medewerkers van drukkerij De Eco-noom in Beek heeft hieraan bijgedragen.

De redactie heeft besloten dat de verslagen van de Jaarvergadering niet meer in het tijdschrift worden opgenomen maar aan de leden worden kenbaar gemaakt middels een Nieuwsbrief. Dit mede omdat niet-leden van de Sectie Genealogie zich kunnen abonneren op het tijdschrift en er steeds meer vraag is naar een abonnement.

De 43e jaargang bevat een of meerdere bijdragen van de auteurs: A.P.J.H. (Ton) van den Berg, H.J.L.M. (Henk) Boersma, Gerard Cruys +, Lian Geuns, Mart Graef, Jan H. Hanssen, H.J. (Bert) van Laer, Régis de la Haye, Peter-Paul Kolber (fotografie), Jean Maenen, H.J.O. (Joep) Martens, A.S.M. (Funs) Patelski, Truus Roks en Pierre van Rijswijk.

Commissie Heraldiek & Banistiek

Samenstelling commissie per 31 december 2015

R.J.P.M. (René) Vroomen, voorzitter, en de leden drs. J.H. (Jan) Hanssen en dr. R.M. (Régis) de la Haye.

In 2015 werd nader overleg gevoerd over een nieuw wapen voor de gemeente Bergen. Voorts werden enige familiewapens getekend ten behoeve van het *Derde Limburgs Kwartierstatenboek*.

Sectie Monumenten

Bestuursmutaties

De samenstelling van het bestuur onderging in 2015 geen wijzigingen.

Bestuurssamenstelling per 31 december 2015

Ing. P.H.M.J. (Peter) Lambriex, voorzitter, mr. F.L.M. (Frank) Bouts, vicevoorzitter, W.G.F.M. (Wiel) Jenniskens, penningmeester, J.S.M. (Hans) Pijpers, secretaris, mw. drs. B.A.J.T. (Birgit) Dukers, A.J.G. (Ton) Hendricks, mw. M.M.G.L. (Marieke) Gerrits, leden, mr. M.M.G.M. Richter, adviseur.

Bestuursactiviteiten

Het bestuur vergaderde in 2015 zes maal. Tijdens de bestuursvergaderingen werd veel aandacht besteed aan de organisatie en evaluatie van de excursies in 2015, de Sectie Monumenten op de website van het LGOG, de organisatie van een symposium in de winter

van 2016, de samenwerking met andere geledingen binnen de organisatie en daarbuiten (in 2015 onder meer met *Het Limburgs Landschap*), alsmede de gebruikelijke bestuurlijke besognes. Verder was de sectie vertegenwoordigd op de algemene ledenvergaderingen van het LGOG en de KSC-vergaderingen.

Leden

De sectie telde per 31 december 2015 302 leden (op 31 december 2014 waren dat er 304).

Activiteiten

23 januari	Wintersymposium met als thema <i>Wederopbouw in Limburg</i> . Joosje van Geest hield een exposé over <i>F.C.J. Dingemans, stadsarchitect van Maastricht</i> en Chris Meys vervolgde met het thema <i>Roermond, stilstand en groei van een stad</i> (14 deelnemers)
11 april	Jaarvergadering en excursie in Urmond. Ontvangst in het Protestants (Oud) kerkje in Urmond. Na de jaarvergadering bezichtiging van het kerkje en orgelspel aldaar door Roy Jaspers. Na de lunch was er een inleiding over Oud-Urmond door Tjeu Hendrix en aansluitend rondleiding in twee groepen door het oude dorp (35 deelnemers)
27 juni	Excursie naar de kerk van Klimmen, met lezing en rondleiding. Pastoor Fr. Crutzen gaf een lezing over de (bouw) geschiedenis van de kerk, waarbij ruimschoots gelegenheid was voor interactie tussen presentator en deelnemers. Na de lunch volgde een bezoek aan de St. Remigiuskerk en was er de mogelijkheid om de kapconstructie en de 14e eeuwse toren te bekijken (39 deelnemers)
22 augustus	Excursie naar Vaals, Oud-Lemiers, Holset en de Frankenmolen (in samenwerking met <i>Het Limburgs Landschap</i>). In de ochtend was er een rondleiding door mevr. Büsse in het zaalkerkje van Oud-Lemiers. Daarna was er aandacht voor het Lambertus zaalkerkje in Holset. Na de lunch vertrek naar de Frankenmolen en daar uitleg over de geschiedenis en restauratie van de molen door R. Gerats. Aansluitend een rondleiding in twee groepen door E. Staal en R. Gerats (42 deelnemers)
10 oktober	Dagexcursie naar het vestingstadje Wachtendonk (Duitsland). Na het ontvangst een lezing in Haus Püllen door Nikolaus Roesler over de geschiedenis van en de bouwwerken in het stadje. Na de lunch volgde er in twee groepen een rondleiding door Wachtendonk met de gidsen N. Roesler en G. Gijsemans (32 deelnemers)

Register van plaatsen, eigennamen en zaken

Samengesteld door Régis de la Haye

Geïndiceerd werden de teksten van de redactionele bijdragen, met uitzondering van de noten, de bijschriften bij de illustraties, de tabellen en de literatuurlijsten. Middeleeuwse eigennamen zijn op voornaam geïndiceerd.

A

Adams, priester 136
Affligem, abt 94
Aken, bisdom 289; Onze-Lieve-Vrouwekapittel 126; Salvatorstift 179; schepenbank 156
Alarts, Henricus, pastoor van Sint-Anthonis, officiaal 162, 164, 167
Albert en Isabella, aartshertogen 147
Aldekerk, klooster 136
Antoon, hertog van Brabant 75, 79, 85-87, 89, 91-92, 96-97, 99-100
Aquino, van, Thomas, denker 82
Archer, l', majoor 139
Arensberg, Joanna 136
Arschot Schoonhoven, d', Philippe graaf 298
Aruba 279
Aubel 178

B

Baarlo, Sint-Nicolaasbeneficie 156
Bachman, Catharina Louisa Sibilla 139
Baesweiler, slag 81
Baexem, De Borg 219-222; Haelensche Beek 219-222
Baillencourt, de, François, raadsheer 151
Bastogne 90
Batenburg, prebende 165
Bavel, van, Bas, auteur 173, 181, 194-195, 200

Bedburg 80
Beek, Keutelbeek 211-212; Maastricht-Aachen-Airport 210-211; Oude Pastorie 211-212; Vroenhof 211-212
Beek, van, Willibrord, commissaris van de koning 279
Belfeld, Hutten van Egypte 231; Kleine Hoeve 231; Loherschans 255-259
Bemelmans, Joannes Theodorus 111; Reijner 187
Berkelaer, van, Christianus, vicaris kapittel 136
Bergen, heer 94
Bergh, van den, gravin, vrouwe van Boxmeer 162
Berkvens, Louis, auteur 324, 327
Bertins van Leuven, Joannes, advocaat 106, 112
Berwinne, rivier 178
Beumer, Arnold, beneficiant 127
Beuningen, van, auteur 106
Bijsterveld, Arnoud-Jan, auteur 309, 312
Bilzen 204
Blanc, le, Paul, auteur 310
Blerick, Fort Sint-Michiel 259-266; Kazernekwartier 259-266; pastoor 164
Blondel, Pierre, raadsheer Geheime Raad 151
Boeren, P.C., auteur 84
Bonsels, Anna Elisabeth 131
Boonaerts, J.W., pastoor van Mill 163

Boorse 203-204; uithof van Hocht 181, 194-198, 201
Borgharen, Daalderveld-Pasestraat 232-243; Pasestraat 243-248
Borgloon 298
Borret, Antonius, commissaris 281
Bosman, Antonius, kanunnik 127; Gerardus, kanunnik 127
Boukoul, Blankwater 229
Bovens, Theo, gouverneur 305
Bovy, Joseph, gouverneur van Belgische Limburg 299
Boyens, Piet, veldarcheoloog 34
Brederode van Bolswart, van, Jan Adolf, proost 12
Brenner, Robert, auteur 173, 200
Breugel, van, Jacobus, officiaal 113
Broeck, van den, Matheus, pastoor van Vierlingsbeek, officiaal 162
Brugge, kapittel 127; officialiteit 144; Sint-Janshospitaal 193
Brunas, Philippus 159
Brussel, Geheime Raad 147, 149, 170
Buyckman, Petrus, promotor 120

C
Caesmaker, P.D., advocaat te Gent 118

Capiet, Elsearus, pastoor van
Haps, officiaal 162
Carvajal, de, Joannes
Ludovicus, officiaal 113-114
Castenray, De Diepeling
266-268
Castro, bisschop van
Roermond 154
Charles, Guilielmus
Gerardus, officiaal 113-114;
Joannes Judocus, officiaal
113-115
Cielen, Theunis, pachter 189-
190, 192, 200
Claessens, Gerard 141
Clemens IV, paus 185
Coemans, Martinus, vicaris
156
Coesveldt, van, Alard, deken
160
Coloma, Alexander 127;
Carolus Josephus, graaf
van Bornem 127
Coninx, Nicolaas, kapelaan
te Walbeck 146
Cono, heer van Heers 193
Coppel, van den, Petrus 129
Coriache, de, Amatus
Ignatius, officiaal van
Mechelen 117
Cosselaer, van, Jan III (= Jan
van Wittem) 89-91, 93-94,
98
Costerius, Arnoldus Ignatius,
officiaa, vicaris-generaal
113-114
Coumans, Servaes, pachter
186
Cox, Joannes Henricus,
promotor 120-121
Craesbeeck, van, Steven, raad-
heer Raad van Brabant 158
Craex, Rutger 142
Creusen, Andreas,
aartsbisschop van
Mechelen 150
Crompvoets, Herman 250
Cruysancker, Antonius,
promotor 120-121

Cuijk, dekenaat 161-168; H.
Kruisaltaar 165; land 105
Curaçao 279
Cuyckius, Henricus, bisschop
van Roermond 110, 119, 154
Cuypers, P., architect 43-44

D

Daal-en Opgrimbie 203
Daemen van Mierlo, Joannes,
officiaa 106, 112-113
Daenen, Godefridus
Josephus, rentmeester 176;
Gulielmus, rentmeester
176, 179
Dalem, van, Daniel, advocaat
106, 112
Dalen, van, Bruno, burger
van Roermond 107, 136
Dalhem 80, 85, 87
Daniëls, M., archeoloog 43
Dauven, Christiaan, pachter
196-198
Deckers, Renerus, pastoor
van Nedercruchten 127
Derix, Theodora 138
Deschorsin, juffrouw 128
Deventer, bisschop 105
Dibbets, baron B.J.C.,
generaal 19
Diest, heer 94
Diester, Henricus, griffier
122-124
Dilsen, van, Henricus,
kanunnik 127; Henricus,
officiaa 113-115
Dispa, Joannes Franciscus,
officiaa 113-118, 130, 132,
160
Does de Willebois, van der,
gouverneur van Limburg
300
Doornik, kapittel 136
Doppler, P., archivaris 12, 43
Dresens, Johannes Henricus,
rentmeester 176
Driessen, Theodorus
Andreas, pastoor van
Brunssum 160

Driessens, Gerardus Ignatius,
officiaa 113-114; Gerardus,
griffier 123-124
Dryvener, Antoon 108-109
Dubien, Godefridus,
rentmeester 176-177
Ducker, religieuze in Hocht
179
Dückers, Rob, auteur 310
Dukers, Birgit, auteur 310
Durbuy 90-91

E

Eberbach, klooster 178
Echt-Susteren, Lange
Akkersweg-Doorderweg
212-213
Eckelrade 185
Eijdsen 204
Emael 204
Emma, koningin-regentes
275
Engelen, Theo, auteur 319-
320
Erkelenz, ambt 124; kapittel
126; pastoor 126
Espee, l', Ignatius 127
Eyll, Theodorus 145

F

Fabri, Adam, promotor 119,
121-124, 150
Farnese, Alessandro, hertog
van Parma 14
Faschamps, Bartholomij,
pachter 186
Filips de Stoute, hertog van
Bourgondië 81, 85, 89
Filips II, koning 78
Filips van Sint-Pol 75-76
Fimbry, Joannes 127
Fleury (Saint-Benoît-sur-
Loire), abdij 40
Frencken, Joannes,
deurwaarder 140
Frissen (Frisschen),
Theodorus, officiaal 159-
160; Wilhelmus, notaris
167

G

- Gaay Fortman, de, minister 286
- Gammans, Maximiliaan Antoon, cantor 128
- Gangelt 80-81, 85-86
- Gaule, de, Balduinus, vicaris-generaal van Mechelen 150
- Geeten, secretaris schepensbank Echt 152
- Gelder, Gelre 103-170
- Gelderland, commissaris van de koning 278
- Geldern, capucijnenklooster 145-146
- Geldulfus, proost 12, 40
- Geleen, parochiekerk 165
- Gericke van Herwijnen, gouverneur van Limburg 281, 301
- Geuns, Judocus 128
- Gherinx, Gregorius, officiaal, vicaris-generaal 109-110, 113-114, 153, 158
- Gielen, Henricus, scholaster 112, 118, 132-133
- Giselbert, hertog 30-31, 37, 47
- Glabach, van, Catharina, religieuze 136
- Glazema, P., archeoloog 25
- Gobert, Frans, graaf van Rekem 196
- Goeseman, Theodorus, griffier 123-124
- Gondulfus, bisschop 43
- Goossens, W. archivaris 20-22, 24, 42-45
- Görlitz, van, Elizabeth 87
- Graffinger, kanunnik 128
- Gregorius van Tours, kroniekschrijver 25, 39, 45
- Grobendonck, de, bisschop van Gent 118
- Groenen, Hendrick, pachter 196
- Groningen, bisschop 105
- Gronsveld, van, Hendrik 89
- Grote-Spouwen 204; uithof van Hocht 181, 192-194, 201
- Grouwels, Johannes Erardus, rentmeester 176; Peter, rentmeester 176
- Grubbenvorst, De Comert 217-218

H

- Haan, de, Arnold, veldtechnicus 29; Mathilde 325
- Habets, J. rijksarchivaris 20, 42; pastoor 291
- Habrix, Joannes Josephus, promotor 120, 131
- Hackeng, Rolf, auteur 203, 311
- Haelen 298; Napoleonsweg 222-225
- Haes, de, Hermanus, promotor 120-121, 125
- Haesen, Joannes, pastoor van Klimmen, officiaal 159
- Haffmans, Leopold, politicus 282-283
- Halbertsma, H., archeoloog 25
- Hall, van, Hans, auteur 309
- Hamb, heerlijkheid 156
- Hardenberg, H., auteur 44
- Harderwijk, universiteit 121
- Hardij, Andries, pachter 193-194; Jan, pachter 193-194
- Haren, altaar 167
- Hartog, den, Elizabeth, auteur 310
- Havensius, auteur 105-106, 112, 119, 124, 137
- Haye, de la, Régis, auteur 309-310
- Heck, Willem, leidekker 12-13
- Heer 204
- Heerlen, heerlijkheid 80; Sint-Nicolaasaltaar 165; Trilandis 213-216
- Heers, 193
- Hees 204
- Helden, van, Willem, kapelaan 164
- Hendrixx, Jan, commissaris van de koning in Overijssel 296
- Henschenius, jezuïet 17
- Hergraven, Joannes, promotor 119-122
- Hermans, Loek, commissaris van de koning in Friesland 296-297
- Hermans, M., stadsarchitect 42-43
- Hertogenrade, 's, 78, 80, 84, 86, 95, 98, 101
- Heverlee, van, Hendrik 95
- Heyden van Asch, Joannes, promotor 106, 119
- Heylerhoff, van, Martinus 16-17, 19, 21-22, 42, 44-45, 48
- Hochstaden, van, Dirk II 80
- Hocht, abdij 173-207
- Hoeck, in gen, Petronella 129
- Hoek van Grave, Theodoricus, procureur 106, 124
- Hoen, A., pastoor van Schinnen 160
- Hof van Gelre en Zutphen 103-170
- Holwerda, J., archeoloog 43
- Honorius, paus 188, 194
- Horenbeke, van, bisschop van Gent 118
- Hornes, de, bisschop van Gent 118
- Horst, beneficie 127; Schengweg 218-219
- Houben, Frank, commissaris van de koning in Noord-Brabant, 297-298; Frans, gouverneur van Limburg 286, 298
- Hövell tot Westerflier, Eduard baron van, gouverneur van Limburg 285, 294, 296
- Hubertus, bisschop 11, 40
- Huchten, van, Petrus 128
- Hugo, Joannes 142; Willem 142

Hulselmans, Antonius,
 officiaal 161
 Humbertus, proost 40
 Hupperetz, Wim, auteur 309
 Hürth, Sint-Catharina-altaar
 166
 Huyn, Johan Godfried,
 kanunnik 127; Werner,
 heer van Amstenrade 158

I

Itteren, pastoor 158

J

Jabeek, Etsenrade, kapel
 165
 Jacob I, graaf van Horn 272
 Jacoba van Beieren 77, 93
 Jacques, Georges,
 rentmeester 176
 Jan I, hertog van Brabant 80
 Jan III, hertog van Brabant 90
 Jan IV, hertog van Brabant
 75-102
 Jan zonder Vrees, hertog van
 Bourgondië 93
 Jansen, Baltus, pachter 199;
 J.C.G.M., auteur 182;
 Paulus, pachter 198
 Janssen, Arnold 127; Hans,
 auteur 309; Joannes,
 pastoor van Hulsberg 164;
 notaris 187; Simon, pachter
 196; Wilhelmus 127
 Jocundus, kroniekschrijver
 10-11, 30, 39, 48
 Johanna van Brabant 78, 80,
 85, 89-90
 Joly, Petrus Ludovicus,
 officiaal 113
 Jong, de, Lou, auteur 327
 Jozef II, keizer 140

K

Kalf, J., auteur 44
 Kanne 204
 Kapellen, parochie 156
 Karel de Grote 10, 44
 Karel Martel 10-11

Karel V, keizer 78, 149
 Karel van Lotharingen 11
 Kauwenbergh, van, Frank 145
 Kemmer, Ludolf, pastoor van
 Kapellen 155
 Kerens, jhr. Pierre,
 gedeputeerde 281
 Kerpen 80, 86
 Kerpen, proost 127; Sint-
 Martinuskapittel 127
 Kessel, ambt 121
 Kvelaer, Mariakapel 144
 Keverberg de Kessel, de,
 Charles Louis baron 298
 Keverbergh, religieuze in
 Hocht 179
 Knotter, Ad, auteur 307, 317,
 319
 Kortmann, Constant,
 commissaris van de koning
 in Noord-Brabant 296
 Kraft, Beppie, zangeres 293
 Krekelmans, Ambrosius, 128;
 Anna, fundatie 128
 Kremers, Sjeng, gouverneur
 van Limburg 276, 286
 Krickenbeck, ambt 121
 Kroonenbroek, Mathias,
 assessor 132
 Krufft, H. 127
 Kuijper, de, jhr. Eduard,
 gouverneur van Limburg
 275, 284, 296
 Kupers, Johannes, pachter
 183-184

L

Laer, van, Joannes, pastoor
 van Horst 129
 Laet van Vlierden, Daniel,
 procureur 106, 124
 Leblanc, C.F., vicaris 111
 Leck, van der, Hendrik 92-93
 Leeftael, van, Theresia, abdis
 van Hocht 177, 197
 Leemputte, van, Paul,
 raadsheer 151
 Leerssen, auteur 292
 Leeuwarden, bisschop 105

Lemmens, Eric, auteur 325,
 327
 Leudal, Kelperweg 253;
 Oudenhof 253
 Leunen, Horsterweg 268
 Leurs, Jan, pachter 183
 Leuven 75, 99-100
 Leyen, van der, Godefridus
 Henricus, pastoor van
 Nuth, officiaal 159
 Liefkens, W.G., pastoor van
 Wanroy 163
 Lieven, Jens, auteur 309
 Limburg, hertogdom 80,
 86-87
 Lindanus, Wilhelmus,
 bisschop van Roermond
 105-106, 108, 112, 124, 149
 Linden, van der, Henricus
 128
 Linne, pastoor 111
 Lith, van, Joannes, cantor,
 kanunnik 128, 156
 Lobberich, schepenbank 136
 Lommersum 80, 86
 Lottum, pastoor 108
 Ludowici, W., archeoloog 43
 Luik, bisdom 289
 Lumes, Mathias 131
 Lux, auteur 188
 Luxemburg, groothertogdom
 277; hertogdom 87, 90-92,
 94, 100
 Luyten, J.M., promotor 160
 Lyna, Dries, auteur 318-319

M

Maasmechelen 203-204
 Maastricht 80;
 Dominicanenklooster,
 archeologie 39;
 Generaalshuis 19, 35-37;
 Sint-Servaasgasthuis 16-19,
 42, 48; Sint-Servaaskapittel
 158; Sint-Servaaskerk,
 archeologie 9-74; Sint-
 Servaaskerk, pandhof
 24-26; Sint-Servaasklooster
 archeologie 29-33; Theater

aan het Vrijthof 35-37;
 Vrijthof parkeergarage
 27-28, 38-39; Vrijthof,
 archeologie 9-74;
 Wittevrouwenklooster 19
 Macpherson, Pieter,
 gouverneur 296
 Maes, Claes, pachter 196-197
 Majoor, Karel, voorzitter
 LGOG 305
 Marchant et d'Ansembourg,
 de, graaf, gouverneur van
 Limburg 281
 Marche-en-Famenne 90
 Mariënweerd, abdij 181
 Mechelen, aartsbisschop 115,
 117; concilie 108; officiaal
 130
 Medemblick, auditeur
 rekenkamer 119
 Meers, Hermen, pachter 189,
 191; Reijner, pachter 189,
 191
 Meerssen, Voulwames 249-
 250
 Meeuwen, van, Eduard,
 gouverneur van Limburg
 284, 296, 301
 Meijel, Startebos 250-251
 Meissen, Andreas, pastoor
 van Oud-Valkenburg 164
 Melick-Herkenbosch,
 Luzenkamp 229
 Membrière, André Charles
 298
 Mentiens, Servatius 138
 Meo, Antoon,
 plaatsvervangend griffier
 123
 Merkelbeek, parochiekerk
 127
 Merlo, van, Jacobus, officiaal
 113-114
 Mesch 292-293
 Meurs, van, Frederik III 75,
 79, 89, 91, 93-99, 101
 Meyers, Martinus, pastoor
 van Voerendaal 160
 Milendonck, van, baron 156

Millen 80-81, 85-86
 Minckwitz, de, Marie Ursula,
 abdis van Hocht 184, 196
 Moeits, Guilielmus, officiaal
 113-115; Theodorus,
 officiaal 113
 Molenhoek 289, 292-293
 Molmans, Caspar, pastoor
 van Sint-Anthonis, officiaal
 163
 Mols, Godefridus 157
 Montaigne, de, Maximiliaan,
 rentmeester 176
 Montfort, ambt 124, 150;
 dekenaat 119
 Monulfus, bisschop 11-12, 25,
 33, 39-40, 43-44
 Moonen, W., auteur 159-160
 Mooren, secretaris 131

N

Namen, van, Hubertus,
 promotor 120
 Nassau, van, Engelbert 92-93
 Nederweert, kerkmeesters
 128; Tengelroyse Beek
 252-253
 Neer, van, Gerard 141
 Neerharen 176, 203; uithof
 van Hocht 198-199, 201
 Neerloen, pastoor 163
 Nelissen, Johan, inwoner van
 Boxmeer 164
 Neuss, Alexianen 146
 Neynens, Henricus, pastoor
 van Hoensbroek 160
 Niers, rivier 146
 Nieuwstadt, Altaarweideweg
 226
 Nispen tot Sevenaer, van, E.,
 auteur 45
 Nissen, Peter, auteur 310
 Noordzij, Aart, auteur 309

O

Oddaer, Joannes Christianus,
 pastoor te Echt 119, 143, 152
 Oetgens, Henricus, uit Elmpt
 144-145

Oeveren, van, Jacobus,
 vicaris-generaal 114, 119,
 162
 Opgrimbie 176, 204
 Oud-Valkenburg, pastoor
 160-161

P

Palandt, van, Johan
 Frederik, heer in 't
 Hemken 156
 Panningen, kapel Onze Lieve
 Vrouw van Smarten 144
 Pansters, Krijn, auteur 309
 Peelen, Antonius, pastoor
 van Boxmeer, officiaal
 161-162
 Pelzer, Henricus 127
 Pesch, Jacobus, pastoor van
 Nuth, officiaal 159
 Petit, Petrus Henricus,
 officiaal 113, 115, 118,
 128, 132-133; Theodorus
 Ludovicus, officiaal 113-
 115, 117, 128, 130-131
 Philips II, koning 149
 Pitten Marten, secretaris van
 Weert 142
 Plasterk, Ronald, minister
 289, 292
 Pontanus, pastoor van Blerick
 126
 Portz, Joannes Albertus,
 officiaal 113-114, 116-117
 Proost, Jean, raadsheer 151
 Protin, Wilhelmus
 Theodorus, rentmeester
 176

R

Ramaeckers, Franciscus
 Joannes Albertus,
 promotor 120-122; Seger,
 procureur 125
 Rameckers, Lietgen 146-147
 Randenraedt, van, Willem,
 officiaal 113
 Ravensteyn, van, Joannes 167
 Rekem 196, 203-204

Renaud, J. archeoloog 25
 Renes, Hans, auteur 312
 Rensch, van, Jacques, auteur 309
 Requesens, landvoogd 108
 Reul, Caspar, rentmeester 176
 Reynders, Herman, gouverneur van Belgisch-Limburg 276
 Reypkens, Gerardus Antonius 128
 Rickelrath, kapel 158
 Robiano, de, Joannes Antonius, bisschop van Roermond 132
 Robiano, secretaris 151
 Roelofs, Theodorus, pastoor van Goch 127
 Roermond, bisdom 103-170, 289-291; Gasthuispoel 145; kapel in 't Zand 144; Munsterabdij 107, 136; officiaal 103-170
 Rogier, historicus 277
 Rolduc 289, 291
 Roosen, Aldegonda 164
 Rooy, van, Charles, gouverneur van Limburg 286
 Rosmeer, uithof van Hocht 188-192, 200
 Ruijs de Beerenbrouck, Charles 283; Gustave, gouverneur van Limburg 282-285, 296, 300
 Rutten, Willibrord, auteur 173, 175, 180, 186, 316, 319
 Ruwet, Jan, pachter 196-198
 Ruyters, advocaat 160

S

Saksen, van, Albrecht 297
 Sanguessa, bisschop van Roermond 116, 118, 133
 Sarias, de, Isabella 159
 Schils, N., notaris 160
 Schmeitz, pastoor 44
 Schmerling, Albertus Henricus, officiaal 163

Schofield, Philippe, auteur 200
 Schoonvorst, van, Jan 89-90, 94-100
 Schotten, Jacob, auteur 308
 Schuers, Leonardus 163
 Schuyl, Joannes, officiaal 162
 Schwarzenberg, von, Bernard 78, auteur 78
 Schweikhuizen, Kempkensweg 226
 Seerlings, Joannes, griffier 123
 Segers, Yves, auteur 316-317, 319
 Servatius, heilige 10-12, 44, 46
 Sigismund, keizer 93
 Sijben, Marcellus Albertus, officiaal, vicaris-generaal 113, 132
 Sint-Geertruid, uithof van Hocht 185-188, 200
 Sint-Maarten 279
 Sint-Pieter 204
 Sittard, Bergerweg 226; kapittel 127
 Sonsbeeck, van, gouverneur van Limburg 285-286
 Spaubeek, kapelanie 168
 Specken, L. en M.H., kooplieden te Roermond 111
 Spiers, Rijkskamergerecht 156
 Spits, Jan, pachter 186-187; Thewis, pachter 186
 Spoormans, Huub, auteur 325-326
 Sprenger, W., architect 43, 45
 Sprimont 80
 Staels, Henricus 167
 Stalins, Jean Baptiste, raadsheer Grote Raad Mechelen 151
 Stas, Guilielmus, promotor 110, 118-119, 121, 125, 154
 Steegen, Erwin, auteur 311, 319
 Stein-Meers, Maas 253-255
 Steintgens, advocaat 125
 Stevens, Geurdt, pachter 189-190

Stevensweert, schepensbank 107, 138
 Stoeper, Henk, auteur 308
 Straelen, klooster Mariazand 145
 Stramproy, Vloedmolenweg 272-274
 Susteren, Aardenweg 229; Hommelweg 227-229; Lauwerhof, uithof van Hocht 183-184, 200
 Swalmen 121-122; archeologie 230-230

T

Tailor, Ignatius, pastoor 127
 Tak van Poortvliet, minister 275
 Therry, auteur 138
 Theunissen, Josephus Antonius, griffier 123-124
 Theuws, Frans, auteur 38, 308, 311
 Thoen, Erik, auteur 182, 195
 Thorbecke, minister 284
 Thorn, kapittel 141
 Tilmans, Severijn 142
 Timmermans, Theodorus, promotor 120
 Timmers, auteur 310
 Tongerlo, abt 94
 Tsungen, Aegidius (Gillis Tsiengen), griffier 106, 122, 124
 Tummers, Paul, auteur 305
 Twente 314

U

Uevekoven, kapel 158
 Uikhoven 204
 Uyttebrouck, André, auteur 78, 84

V

Valkenburg 75-102; dekenaat 158-161, 164-158
 Veldwezelt 204
 Venray, schepenen 109; vicaris 136

Verburgh, Anselmus,
 pastoor van Wanroy,
 officiaa 162-163
 Verhaegh, Antonius 143
 Verhulst, auteur 195
 Verstraeten, pastoor van
 Sambeek 163
 Vervaet, Lies, auteur 193
 Vierlingsbeek, pastoor
 163
 Viersen, Helenabron 111;
 kapelaan 114
 Vlessers, Jan 136
 Vlijtingen 204
 Vlodrop, Onze-Lieve-
 Vrouwealtaar 127
 Voerendaal, Op gen Hek
 269-270
 Vogelins, de, Petrus
 Ferdinandus 141
 Voorst tot Voorst, van,
 familie 299; gouverneur
 van Limburg 279, 295
 Vormans, Andreas, schepen
 van Weert 142
 Vos, pastoor van Mill, griffier
 163
 Vostermans, Maria Francisca
 128
 Vulvegisus, bisschop 11-12, 40
 Vuylsteke, Julius, auteur 292

W

Waldfeucht 80-81, 85-86
 Waltwilder 204
 Wanssum, Busserhofweg
 268-269; vicaris 136
 Warnant, de, Claire
 Scholastique, abdis van
 Hocht 176-177, 194
 Warsage, uithof 178
 Wassenberg 80, 86
 Weert, land 105; Maasstraat
 270-272
 Wegberg 157
 Weiler, Carolus Petrus 141
 Wenceslas, hertog van
 Brabant 78, 80-81, 85, 100;
 Rooms koning 90

Werbrouck, van, bisschop
 van Roermond 115
 Wessels, Leo, auteur 324, 327
 Wetten, Sint-Anna-altaar 155
 Wetzels, Joannes 167
 Wezemaal, van, Jan 95
 Wilhelmi, Petrus, koster in
 Wegberg 157
 Willem I, koning 14; 276, 281,
 283, 298
 Willem II, koning 283
 Wittem, van, Jan, zie :
 Cosselaer
 Wittenhorst, van, Johan,
 drost van Kessel en
 Montfort 107
 Woeringen, slag 80
 Woestingh, Henricus,
 officiaa 113
 Worms, van, Rudolf,
 ordestichter 35
 Woudrichem 286
 Wuestenraedt, Joannes,
 officiaa 159
 Wylich, van, Christoffel,
 heer van Lottum en
 Grubbenvorst 108

Y

Ypey, J., archeoloog 25

Z

Zype, van der, Bernard
 Alexander, raadsheer 151